

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 21. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre a félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1938

XIX. évfolyam, 48. szám.

November hó 27

A magyar belpolitika válságos hete

A célkitűzésben egységes politikai tényezők között a módszer tekintetében ellentétek támadtak

December 1-ig elnapolták a Házát

Amilyen egységes volt a magyar társadalom és politikai világ abban a lelkes és hálás örömben, amelyet a Felvidék visszanyerése okozott, éppen olyan egységesen átérezte minden magyar ember, bárhová állította is foglalokozása, vagy sorsa, hogy

a magyar igazság hajnalhasadását a magyar életnek az igazi, intézményesen biztosított keresztény erkölcs, népi egység és szociális szellem jegyében való átalakulása kell, hogy kövesse.

Ez a felemelő, a történelmi idők-höz mindenképpen méltó egyetértés azonban korántsem volt annyira bensőséges, hogy biztosíthatta volna a közös célkitűzés zökkenő nélküli megvalósítását. A magyar politikai tényezők között a módszer tekintetében egyre súlyosabb ellentétek támadtak, amelyek gyors egymásutánban kétszer is a kormány lemondására vezettek. Ezek az események önkénytelenül a felvidéki magyarság két évtizedes magatartásának példáját idézik elénk:

ját idézik elénk:

csak fegyelméletten, összefogással, egységesen őrizheti meg a nehéz időkben a magyar nép erejét és csak így érhet el eredményeket.

S amint a Felvidék vezetőinek, — ahogyan azt Jaross Andor, a felvidéki magyarok egyik vezetője ismételtelen kijelentette — ehhez a fegyelmélettséghez, összefogáshoz a felvidéki falvak népe mutatott példát, ugyanugy — hiteltel hisszük és meggyőződéssel állítjuk: —

a csonkaországi magyar falvak kérgestenyéri népe is fegyelméletten, egységesen, csak a nagy nemzeti célokat tartva szembe előtt, hárit el magától minden szélsőséges és demagóg jelszót s várja a kibontakozást, amelynek a felvidéki emelkedett, magasabb szellemben kell megszületnie...

Az izgalmas eseményekről az alábbiakban számolunk be:

tőt, ahol Imrédy Béla miniszterelnök ismertette a házszabálymódosító tervezetet, majd 22-én este a Nemzeti Egység Pártjának értekezlete ült össze a javaslat megvitatására. A

Tömeges kilépések a NEP-ből

A Nemzeti Egység Pártjának november 22-én este egybehívott pártértekezletén vált nyilvánvalóvá az utóbbi napokban már sejtethető belpolitikai válság. Az értekezleten Szennyey-Merse Jenő alelnök elnökölt és azon vitéz Imrédy Béla miniszterelnök vezetésével a kormány valamennyi tagja megjelent.

Az értekezlet megnyitása után bejelentette az elnök, hogy

Sztranyavszky Sándor vezetésével több, mint félszázan kiléptek a párt tagjainak sorából.

A párt jelenvolt tagjai a bejelentések nyomán nagy lelkesedéssel ünnepelték vitéz Imrédy Béla miniszterelnököt, aki ezután nagy beszédet mondott.

Beszédében a miniszterelnök elsősorban köszönetet mondott azoknak, akik kiartottak mellette és a párt mellett és hangsúlyozta azt, hogy

továbbra is Gömbös Gyula célkitűzéseit kívánja szolgálni.

Megállapította azt, hogy a kilépő levelek nem jelölték meg komoly tárgyi szempontokat a kilépések indoklására. Hangsúlyozta, hogy a Párt továbbra is a kijelölt uton kíván haladni, majd pedig a kormány külpolitikai célkitűzéseit változtatta. Kifejtette, hogy az úgynevezett ruszin kérdésben Magyarország álláspontja az, hogy

az önrendelkezési jog a Cseh-szlovákiában élt minden nemzetiséget, így a ruszinokat is megilleti. Magyarország tehát a ruszin nép számára sürgeti a népszavazás elrendelését,

mindent akként ennek érdekében, de tartós eredményre reményt nem nyújtó, elhamarkodott akcióktól tartózkodni kíván.

Beszéde végén Imrédy Béla hangzott, hogy a kilépések nyomán keletkezett tisztult helyzetet örvendeltesnek tartja.

Ezután Tasnády-Nagy András emelkedett szólásra, indokolta és is-

miniszterelnök terve ugyanis az volt, hogy a javaslatot már a képviselőháznak 23-ra összehívott ülése elé terjeszti, amelynek napirendjén az új kormány bemutatkozása szerepelt.

Tömeges kilépések a NEP-ből

mertette a házszabálymódosító javaslatot, amely — ezt hangsúlyozta különösen — nem korlátozza, illetve sérti, a képviselők szólásszabadságát.

Jaross Andor, a Felvidék vezére szólt fel ezután és kijelentette, hogy

a felvidéki magyarság nevében mindenben osztja Imrédy Béla és kormánya álláspontját. Kifejtette, hogy Magyarország politikája csak radikálisan jobboldali lehet,

majd így folytatta:
— Mit jelent szerintem a jobboldalosság? Jelenti azt, hogy

önfeláldozóan oda kell adni minden egyéni, minden osztályérdeket a nemzet érdekében. Mi, felvidéki magyarok ezzel a szellemmel kívánunk bevonulni a magyar parlamentbe

és osztályos munkásai akarunk lenni azoknak, akik ezt a magyar társadalmat, a jövő Magyarországot megalapítani hajlandók.

A nagy lelkesedéssel és tapsal fogadott beszéd után újból vitéz Imrédy Béla emelkedett szólásra, megköszönte Jaross Andornak szívből jövő szavait és ismertette röviden a kormány fél éves munkájának jelentős eredményeit: Ütöképes hadsereg; szeszegedáruság bevezetése; a Magyar Nemzeti Bank reformja; a cukor-ár; leszállítása; a sajtó megtisztítása.

Ilyen előzmények után feszült várakozással és érdeklődéssel tekintett az ország a képviselőház november 23-iki ülése elé.

Az ülés megnyitása után Kornis Gyula elnök kegyeltes szavakkal emlékezett meg Ernst Sándorról, majd vitéz Imrédy Béla miniszterelnök bemutatta a kormány lemondására és az új kormány megalakítására vonatkozó legfelsőbb keziratokat, amelyeket az elnök felolvastott. Bejelentette ezután az elnök, hogy több napirend előtti felszólalásra kértek engedélyt.

A második Imrédy-kormány gyorsítani akarja a munka ütemét...

Amint megirtuk, az újjalakult Imrédy-kormány november 15-én, este alakult meg és a 16-iki hivatalos lap közölte a kormány tagjainak kinevezéséről szóló legfelsőbb keziratokat. A miniszterelnök a Nemzeti Egység Pártjában újból ismertette munkatervét és rámutatott arra is, hogy a szociális program megvalósítására irányuló munka ütemét meg akarja gyorsítani. A Nemzeti Egység Pártja bizottságai meg is kezdték a letárgyalását a tervezett fontosabb intézkedéseknek. Így elsősorban a szidótörvény módosítására készült a miniszterelnök és a kormány, hogy megakadályozza a Felvidék visszaszociálisával némileg megnövekedett számú szidóság fokozott tárfoglalását és csökkentse a szidóság tulajdonában, vagy birtokában lévő földeket. Ilyen értelemben nyilatkoztak hivatalaik elfoglalásakor az új miniszterek is, közöttük

természetesen Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter is.

A szükségesnek mutakozó módosítások keresztülvitelének meggyorsítása érdekében Imrédy Béla miniszterelnök — amint azt a Nemzeti Egység Pártjában bejelentette és megindokolta —

módosítani kívánta a házszabályokat, hogy a javaslatok letárgyalását és törvényerőre emelkedését is meggyorsítsa.

A házszabályrevízió gondolata azonban nemcsak az ellenzék körében keltett nagy visszatetszést, hanem magában a Nemzeti Egység Pártjában is egyre többen és hevesebben tiltakoztak a szerintük alkotmányellenes terv megvalósítása ellen.

Hétfőre, november 21-re Kornis Gyula, a Ház elnöke pártközi értekezletre hívta össze a pártok veze-

Leszavazták a kormányt

Az első felszólaló Sztranyavszky Sándor nyugalmazott földmivelésügyi miniszter volt, aki a maga és barátai kilépését kívánta megindokolni. Sztranyavszky Sándor beszédében azt hangoztatta, hogy őt és barátait aggodalommal töltötték el a miniszterelnöknek egyes intézkedései, mert úgy látta, hogy a miniszterelnök a parlament felvételével kívánja a szükséges reformokat megvalósítani, bár — hangsúlyozta Sztranyavszky Sándor — a parlament minden eleje kerülő javaslatot készséggel szavazott meg.

Eckhardt Tibor szólalt fel ezután és azt hangsúlyozta, hogy a Gömbös Gyula által lefektetett nemzeti jobboldali fajvédő politikát kell megvalósítani.

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök reflektált nyomban az elhangzott felszólalásokra, megállapította, hogy

a célkitűzésben a kormány és a bizalmatlankodó és kilépett képviselők, valamint az ellenzék álláspontja között különbség sincsen. Tiltakozott az ellen, mintha vezérkedni kívánna, vagy alkotmányellenes uton akarná a reformokat életbeléptetni.

Megismételte azt a korábbi kijelentését, hogy az országunk gyökéres reformokra van szüksége, de egyben rendre és fegyelmre is.

Minden felforgató törekvéssel legerélyesebben szembe száll.

Vázolta ezután az eddig elért eredményeket, a külpolitikai célkitűzése-

ket és a belső reformterveket, amelyek sorában

első helyen a földkérdés áll. Vitéz Imrédy Béla, miután a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg a föld népének hazafiasságáról és felelősségéről,

ismertette a földkérdés megoldására és a szociális reformok megvalósítására irányuló elgondolásait,

amelyeknek homlokerében — amint azt kifejtette — a falu népének, a kisebbségeknek, a magyar családoknál védelme áll.

Rámutatott a miniszterelnök ezután arra, hogy a nemzet szelvere néhez uton, két szakadékok között halad. Az egyik oldalon a felelőtlen felforgatás, a másikon a haladni nemakadás, a patópáloskodás szakadéka tántog. A miniszterelnök beszéde végén azt javasolta, hogy a november 24-iki ülés napirendjére a felvidéki képviselők behívását és az előadott kormányprogram feletti vitát tűzzék ki.

Marschall Ferenc ugyancsak napirendi indítványt tett, amelyben a két kérdésnek fordított sorrendben való megvitatását kívánta napirendre tűzni.

Az elrendelt szavazás során a Ház 115 szavazattal 90 ellenében Marschall Ferenc indítványát fogadta el, azaz a képviselőház leszavazta a kormányt.

Lemond a kormány

A képviselőház nagyjelentőségű ülését követően a kormány tagjai rögtönzött értekezletre ültek össze, majd vitéz Imrédy Béla miniszterelnök a Kormányzó Ur Ófömméltóságánál jelent meg kihallgatáson, hogy jelentést tegyen a helyzetről.

A pártértekezlet után Imrédy Béla miniszterelnök újabb kihallgatáson jelent meg a Kormányzó Ur Ófömméltóságánál és bejelentette a kormány lemondását. A Kormányzó Ur Ófömméltósága a lemondás elfogadását illetően a döntést fenntartotta.

A Ház elnapolása

A képviselőház november 24-iki ülésének megnyitása után vitéz Imrédy Béla miniszterelnök bejelentette, hogy kormányzói kézirat érkezett és kérte annak felolvasását. A Ház jegyzője felolvasta a kéziratot, amely így szól:

— A magyar országgyűlésnek kormányzói üdvözlétem. Tisztelt Országgyűlés! A magyar királyi miniszterelnök ur előterjesztésére az 1933. évi XXIII. törvényekkelben gyökerező jogomnál fogva az országgyűlést folyó évi november 30-ig bezárólag ezennel elnapoltnak nyilvánítom.

A kézirat felolvasása után a Ház lelkesen és hosszasan ünnepelte a fömméltósága kormányzó urat, majd Kornis Gyula elnök bejelentette, hogy

a Ház legközelebbi ülését december 1-én, délelőtt 11 órakor tartja

és ezzel az ülést berkesztette.

A képviselőházban ezután az egyes csoportok megbeszéléseket tartottak. Az ülés alatt a magyar ifjúság különféle szervezetei gyülekeztek a parlament előtt és lelkes tüntetések rendeztek Imrédy Béla miniszterelnök és Jaross Andor felvidéki miniszter mellett. Imrédy Béla az ülés után fogadta az ifjúság küldöttségét; az üdvözlésre adott válaszában hangsúlyozta a rendezettség és fegyelmesség fontosságát és azt, hogy

bárhová állítsa is a sors, törhetetlen harcossá lesz a keresztény Magyarország felépítésére irányuló munkának, amely győzni is fog.

A késő délutáni órákban a NEP tagjai a miniszterelnök kivánságára értekezletre ültek össze, amelyen vitéz Imrédy Béla miniszterelnök hangsúlyozta a reformpolitika megvalósításának és az összefogásnak fontosságát.

A Ház elnapolásának tartama alatt a fömméltósága kormányzó ur több politikusi meghallgatása után dönt.

Ernszt Sándor halála

A magyar keresztény politikai életet súlyos veszteség érte Ernszt Sándor halálával. A kiváló politikusi, politikai barátainak szűkebb körében érte utol az elmulás november 19-én. Halála annál fájdalmasabb, mert sok évtizedes politikai működése és pályáján szerzett tekintélye megkülönböztetett helyet biztosított számára az utóbbi évek politikai történetében. A keresztény párt vezére volt, de felfogását mindig pártok felett hirdette. Már 1901-ben képviselő volt. Az utóbbi években, haláláig, Esztergom városát képviselte. Vass József halála után a kormányzó őt nevezte ki népjóléti és munkügyi miniszterre, amely munkakörben is több korszakalkotó újítás fűződik nevéhez. Temetése november 21-én volt. Országos részvét kísérte utolsó útjára, a főváros által adományozott díszsírhelyre.

Az elmúlt hét eseményei során a világsajtó a legnagyobb érdeklődéssel megindig a kárpátorszag-kérdést tárgyalta. Különösen a lengyel és az olasz lapok adtak nagy megértéssel hangot a szinte éhhalálra kárnozta-tott, a cseh és ukrán terroristák által megzúdított ruszinok, — kárpátorszagok — jalkiáltásainak. A cseh és ukrán terroristák valóságos harctérre változtatták a szabadságukért harcoló ruszinok földjét, akiknek érdekében amerikai testvéreik szervezettel is sorra fordultak a nagyhatalmak kormányaihoz. A ruszin kormány volt tagja, Fencik István és Demkó Mihály volt ruszin tartománygyűlési képviselő a budapesti rádióban előadást tartottak és ebben kifejtették magyarul és ruszinul is, hogy a kárpátorszag Szent István koronája alatt akarja biztosítani alkotmányos nemzeti jogait. A szorongatott és súlyos üldözéseknek kitett ruszinok elkeseredésükben tömegesen kértek segítséget a határmenti magyar katonaság parancsnokságától és a ruszinföldön megalakult Nemzeti Tanácsok arra kérték a magyar honvédséget, hogy

az teremtsen rendet a vérbeborult Felvidéken. A ruszinok megmozdulását a csehek vérbe akarják fojtani és a ruszin felkelők üldözése során a cseh katonák Feketepataknál súlyos határsértést követtek el.

Károly román király, Mihály vajda trónörökös és nagy kísérettel a múlt héten Londonba, majd Párisba és onnan Németországba utazott, ahol Frigyes hercegnél, a Hohenzollern-ház fejénél tett látogatást.

A román király látogatása után néhány nappal, november hó 21-én Pál jugszláv kormányzóherceg feleségével Londonba utazott.

Kemal Atatürköt, az új Törökország megteremtőjét nagy pompával november hó 21-én temették el Ankarában.

A müncheni tárgyalásokkal megindult nagy európai békemű ujjab nagy állomását jelenti az a tény, hogy Franciaország és Németország között létrejött az igazi béke.

A végleges cseh-német határ megvonásának munkálatai befejeződtek. A határrendezés során Dvény köz-ség is Németországhoz került.

Felvidéki üzenet az Alföldnek

A magyar jövő kulcsa: Erős magyarság
Jaross Andor Hódmezővásárhelyen

Jaross Andor felvidéki miniszter november 20-án látogatást tett a magyar Alföld szívében, Hódmezővásárhelyen, ahol természetesen lelkes szeretettel, meleg ünnepelések fogadták a felvidéki magyarság lángelkű vezérét.

Jaross Andor megtekintette Hódmezővásárhely kulturális intézményeit, küldöttségeket fogadott, részt vett Endrey Béla polgármesternek a tisztelőre adott ebédjén, délután Kászonyi Richárd dr. főispán adott teát a miniszter tiszteletére, este pedig Jaross Andor a Gazdasági Egyesület estélyén jelent meg. Itt az egyesület ifjúsági csoportja gyönyörű zászlót adott át a miniszternek, azzal a kéréssel, hogy juttassa el a kassai gazdasági egyesülethez.

Jaross Andor meghatóttan mondott köszönetet az üdvözléseket, majd rámutatott arra, hogy a husz esztendő szenvedéseiben megedzett felvidéki magyarság egységes szervezetbe tömörült és

a Kárpátok alatt, a Csallóköz nyugati sarkától egészen Nagyszőlősi egységbeokavácsolt magyar front áll.

Ez a magyar front rendelkezésére áll a trianoni ország magyarságának.

— A felvidéki magyarság — úgy mond — megtanulta azt, hogy

bűn az osztályharc, a belső egyenetlenkedés.

S amikor a felvidéki magyarság a maga erőit bele akarja önteni a trianoni Magyarország erőköhójába, ezt azzal a céllal teszi, hogy

megteremtse az egységes szellemű és nemzeti Magyarországot.

Rámutatott ezután Jaross Andor arra, hogy a magyarországi pártok voltaképpen valamennyien egy élélt harcoknak és még sincs meg az egység, a politikai nyugalom.

— Mi felvidéki magyarok — folytatta Jaross Andor — úgy érezzük, hogy bizonyos mértékig feladatunknak szánta a sors, hogy a mi példánk nyomon

testvéri kézfogásra birjunk rá

minden magyart.

Vázolta ezután a magyarság által a Kárpátok medencéjében betöltött történelmi hivatás jelentőségét, majd így folytatta:

— A magyarság helyzete a Kárpátok medencéjében nem attól függ, hogy miképpen tudja magának megnyerni a kárpátorszagokat, a szlovákokat és a többi nemzetiségeket, hanem attól, hogy

milyen erős a Kárpátok medencéjében lakó magyar nemzet. A magyar jövő kulcsa: Erős magyarság.

Ez az erős magyarság lesz az a központ, amelyhez a csatlakozást érdemesnek fogja látni a kárpátorszag, a szlovák és a Kárpátok medencéjében élő többi nemzetiség.

Nagyjelentőségű beszédét így fejezte be a miniszter:

— Ha a husz évszázad után most számot vetünk, hogy ki mennyit áldozott a Felvidéken a magyarságáért, melyik az a réteg, amelyre leginkább lehet építeni a nemzet hivatásvallását, akkor meg kell állapítani, hogy

a magyar kisczagok egyszerű házaiban őrizték és ápolták a legkitartóbban a magyar nemzeti eszméket. Amikor elindultunk a felvidéki magyarság megszervezésére, első utunk a falvakba vezetett. A magyar kisczagok, a magyar földművelés kérges tenyere volt első sorban a megbízható kéz, amely megadta az erőt a felvidéki magyarság szervezetének felépítéséhez.

— Most elérkeztünk ahhoz az ünnephez — fejezte be beszédét Jaross Andor miniszter — amelyről oly sokszor álmodtunk, oly sokszor beszélünk magunk között. De mi, felvidéki magyarok, a realitás munka emberei vagyunk s a mostani örömmünnepeken túl, az örömkönnyeiken túl látjuk a holnapot.

Jaross Andor miniszter beszédét szünni nem akaró tapsal és éljenzéssel fogadták.

Földet és emberséges élelet a falunak!

Mayer János mögött áll a Dráva- menti községek népe A falusi szegénység előljár a „Magyar a magyarért” mozgalomban

Mayer János volt földművelésügyi miniszter, a Falu-Gazdaszövetség elnöke, november hó 18., 19. és 20-án a *bacsi* választókerület több községében látogatást tett, hogy egyrészt tájékoztassa a gazdaközönség vezetőit a közel-múlt eseményeiről, másrészt megismerje a falusi lakosság felfogását és hangulatát. Mayer Jánost körutján Langmár Gáspár, ny. alezredes, a helyi pártszervezet kitérő elnöke; Szekeres László dr., a Falu-Gazdaszövetség h. igazgatója és Mayer Emil, a „Vasárnap” szerkesztője kísérte.

A körut során *Bárcson Boronkay* Károly dr. főszozobiró, *Telcsés* László főjegyző és ifj. *Hehczey* György községi bíró; *Drávaszentesen* Hevesy Jenő főjegyző és *Várhelyi* László községi bíró; *Komlósdon* Bakocs János községi bíró és *Czifer* Rehus Rezső tanító; *Erdőcekonnyán* Bartalis Béla főjegyző, *Bacsa* Sándor községi bíró, *Halka* Sándor ref. esperes és *Palfy* László tanító; *Somogyvisontán* Kovács József községi bíró, *Matán* István NEP-elnök és vitéz *Tatár* Balázs tanító; *Rinyaujakon* Péli János községi bíró és *Horváth* József tanító; *Bolhón* Székely Ferenc dr. főjegyző, *Benke* Vencel községi bíró és *Bolla* Gyula tanító; végül *Babócsán* Pergő József tanító fogadták és köszöntötték a kerület népszerű képviselőjét.

akinek háromszázötven működése alatt több történt a kerület polgárságának érdekében, mint azelőtt ötven év alatt, amint ezt egy elhangzott kijelentés megállapította.

Mayer János a tájékoztató megbeszéléseken legelső sorban utalt arra a nagyszerű eseményre, hogy barátaik támogatása révén *házáknak területe és lélekszáma jelentősen megnőtt, természeti kincseink és erőforrásaink száma pedig nagymértékben gyarapodott.* Felvidéki testvéreink visszatérését méltán ünnepelet kitérő lelkesedéssel az egész ország, hiszen husz esztendő alatt első ízben volt részünk ilyen ünnepeben. Az ünnepeknél azonban elérkezett az ideje a megfeszített munkának és haladék nélkül meg kell oldani a korszerű reformokat, amelyeknek lényege ebben a pár szóban foglalható össze:

emberséges élet, nagyobb boldogság, több kenyér, föld és munka!

Mayer János ezután ismertette az első Imrédy-kormány lemondásának és a második Imrédy-kormány megalakulásának körülményeit, majd reámutatott azokra a nagyfontosságú célokra, amelyeknek megvalósítását a kormány maga elé tűzte. Hosszasabban időzött a *telepítési meggyorsításának és a kisbirtékek juttatásának kérdésénél* és a választóközönség élénk helyeslése közben jelentette be, hogy

a juttatások megkezdésekor a helyszínen fogja a kisémb-

rek érdekeit megvédelmezni és gondoskodni fog arról, hogy minden jogos igény teljes kielégítést nyerjen.

Az országban észlelhető politikai mozgalmakkal kapcsolatban, arra inteti Mayer János, hogy ne fussanak idegen eszmék után, amelyek jól megfelelhetnek ipari országokban, de nem válhatnak be a más körülmények és viszonyok között élő agrárnemzeteknél. Alaposan szemügyre kell venni a forradalmi programok hirdetőit, vajjon kik és mit akarnak? *Ne adjuk közelgőben járatalan emberek kezére az ország szekerét, mert árokba fordítják.* A felfordulás pedig nemcsak hosszú időre visszavethető a nemzetet, hanem testvérpusztítással is fajulhatna, amint ezt a spanyol szörnyűségek igazolják. Mi tehát a tennivaló?

Népi politika elindítása, a komoly reformok sorozatos megvalósítása és a nemzeti összefogás megteremtése.

Ebből a programból természetesen nem hiányozhat a *zsidókérdés intézményes megoldása sem.*

A magyar falu arra a kormányra mondja az éljont, — fejezte be Mayer János tájékoztatóját — amelyik *mindet haladéktalanul és az alkotmány szellemében megvalósítja.*

Mayer János tájékoztatóját a választópolgárság mindenütt a személynéknél kijáró tisztelettel, teljes bizalommal és megnyugvással fogadta. Ennek megható tanúbizonysága volt, amikor elébejárultak azok a gazdák, akiknek jogos kéréseit dülőre juttatta, vagy meleg köszönetet mondtak a községek vezetői nagyfontosságú ügyek gyors elintézéséért. *Bolhó* községben például a kettős birtokok jogszámvai adóügyét oly módon intézte el Mayer János, hogy *huszonúgy óra feloldása alatt rendelkezésükre bocsátott 11.000 jugoszláv diárnál,* adójukat tehát kifizethették és terményeiket áthozhatták magyar földre. *Péterhida* község 230 hold földje, csak Mayer János *erélyes közbelépésére jutott a jogos igénylők kezére.* A választókerület *böcses utjainak* megteremtése Mayer János nevéhez fűződik és így tovább.

A politikai tájékoztatót követő beszélgetéseken természetesen újabb kívánások is felmerültek. Így például általános panasz, hogy a *gyugyonválság-földekre történt tulajdonosok meg még mindig nem utalta vissza az állom;* továbbá a földreform-földek a mai napig sincsenek a tulajdonos nevére írva, a *telekkönyvek küszködésének hiánya persze rendkívül sok zavar forrása;* végül az *eszméi községekkel kapcsolatban is számos visszhang merül fel.*

Annál meghatóbb a községekben a „Magyar a magyarért” mozgalom iránt tanúsított általános megértés.

És ebben ismét a szegénység, a nincstelen jár elől... *Rinyaujlok* 320 főnyi lakossága például — föld-

hözragadt, szegény ember valamennyi — 260 pengőt gyűjtött kifosztott felvidéki testvéreink megsegítésére. Volt közöttük olyan, akinek alig van betevő falatja, mégis áldozott... *Ebben a községben egyetlen egy ház sincs, amelynek lakója kimaradt volna az adakozók névsorából...* A választókerület székhelyén, *Bárcson, Boronkay* Károlyné, a főszozobiró lelkes felesége állott a mozgalom élére és fáradságtalanul végzi a gyűjtés munkáját.

Beszámolóinkhoz tartozik még, hogy *Mayer János Erdősokonyán* virágcsokrot helyezett el *Nagyatádi Szabó* István szép siremlékét és látogatást tett *Nagyatádi Szabó* István özvegyénél és családjánál. November 20-án, vasárnap délelőtt pedig résztvett *Bárcson*, a járási mezőgazdasági bizottság ülésén. A gyűlés közönségre meleg ünneplésben részesítette Mayer Jánost, ugys mint a *mezőgazdasági kamarák alakításáról* szóló törvény egyik megalkotóját. *Mayer János* rövid felszólalásában sikert kívánt a bizottságnak közérdekű munkájáért és elismerését fejezte ki a szakszerű

A falusi gyermekek az idén 40 vagon cukrot kaptak

Beszámoltunk az *Imrédy*-kormánykarról a nagyjelentéséről intézkedéséről, amellyel a cukor árát közel 20 százalékkal leszállította, hogy ezt a fontos népelelmezési cikket a szegényebb néposztályok számára is hozzáférhetővé tegye.

A *Zöldkereszt-mozgalom* lelkes és fáradságtalan szervezője, *Johan* Béla dr. belügyi államtitkár, a kérdés kapcsán sajtónyilatkozatot tett, amelyben a cukor ármeréklésének jelentőségét méltatva, elsősorban az átlagos cukorforgalmazási adatokat állította szembe a szomorú magyarországi adatokkal, majd így folytatta:

— Megdöbbentő ez a nagy különbség és csak újabb érv a vitéz *Imrédy* Béla miniszterelnök és *Keresztes-Fischer* belügyminiszter szociális politikájá mellett: *nevezetesen fenntartani a városok szociálpolitikai berendezését, de*

minden rendelkezésre álló eszközzel elősegíteni a falu szociális és gazdasági helyzetének javítását.

— Mint említettem, a kormány már két év óta foglalkozott a falusi gyermekek cukorellátásának kérdésével.

Zöldkereszt cukorakciójára kerületben ebben az évben 40 vagon cukrot osztottunk ki és pedig olyan módon, hogy minden rászoruló kisdéd évben 12 kg cukorhoz jut.

Ezt a cukrot félhavi félikilogrammos utalvány ellenében szolgálták ki a Hangya fiókjai. Ujabbán az áldott állapotban lévő szegénysorsú anyák is megkapják ezt a cukorsegélyt, ha havonta egyszer elmennek a községi orvoshoz.

— A *Zöldkereszt* cukorakcióval két eredményt értünk el: egyrészt a lakosság rászoruló rétegeihez teljesen

1100—1938. szám.

MEGHÍVÓ

a „Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség 1938. évi december hó 18-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor Esztergomban, a kath. Legényegyesület székházának nagytermében tartandó évi

rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyit.
2. Évi jelentés.
3. Előző évi zárszámadás bemutatása és a felmentvény megadása.
4. A folyó évi költségvetés jóváhagyása.
5. Igazgatóválasztmányi tagok választása.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1938 november 27.
MAYER JÁNOS s. k.,
elnök, ny. miniszter.

Kivonat az alapszabályokból: 20. §: „A közgyűlésen, a tárgysorozaton kívül, a Szövetség elnökéhez a közgyűlés megkezdése előtt legalább nyolc nappal előbb, írásban átadott indítványok felett lehet határozni.”

kérdések komoly és színvonalas vitája fölött.

A háromnapos körut után az a meggyőződés érelődött meg bennünk, hogy a falusi nép sohasem vonja meg bizalmát azoktól a közéleti férfiaktól, akikben nem csalódott. *Mayer János* ezekben a sorába tartozik.

(m. e.)

Ebben az évben kerekén 16.000 anyja és 30.000 csecsemő, valamint kisdéd részesült rendszeresen a *Zöldkereszt* ingyen cukorakció áldásaiban.

— Ezt egészíti ki most a kormány elhatározása, amellyel általánosan leszállította a cukor árát, aminek igen nagy szociális és egészségügyi jelentőségét nem lehet eléggé hangsúlyozni.

Mezőgazdasági ipari kongresszus lesz jövő évben Budapesten

Jövő év júliusában *Budapesten* fogják megrendezni a *Mezőgazdasági Iparok VI. Nemzetközi Technikai és Kémiai Kongresszusát.* A kongresszus szervezéséről és tudományos előkészítéséről a *Kállay* Miklós ny. földművelésügyi miniszter elnöke alatt működő magyar szervező bizottság gondoskodik.

A budapesti kongresszus napirendjén a mezőgazdasági iparokkal kapcsolatos fontos kérdések szerepelnek. Ezek közül különös érdeklődésre tarthatnak számot: a vitamindús élelmiszerek gyártása, a jó malata minőségi feltételeinek meghatározása, a buza tulajdonságainak meghatározása a minősítés és értékelés szempontjából, a cukorgyári műsziszap hasznosítása, a mezőgazdasági iparok nyersanyagainak elosztása és beszerzése, a termelői haszon kérdése a mezőgazdasági iparban és így tovább.

A falvakban 205 új orvos kezd munkához hat héten belül

A kormány nagyjelentőségű népi és szociális programja ismét hatalmas lépést tett a megvalósulás felé: a hivatalos lap november 22-iki száma közli a belügyminiszter rendeletét, amely szerint

205 új községi és körorvosi állás kerül hamarosan betöltésre.

A pályázatokat a pályázati hirdmények megjelenésétől számított 15 napon belül kell benyújtani, három

napon belül véleményezik a kérvényeket, úgy, hogy

mintegy hat héten belül már meg is történnek a kinevezések és 205 orvos kezd meg a magyar falvakban nemzetközi, népegészségügyi szolgálatát.

Azoknak a községeknek névsorát, amelyekben az új orvosok működni fognak, legközelebbi számunkban közöljük.

Szépen kelnek az őszi vetések

A földmivélségi minisztérium november 19-én közzétett vetésjelentése szerint a legutóbbi (október 25-iki) hivatalos vetésjelentés óta eltelt háromhetes időszak túlyomjában igen enyhe és különösen első felében, esős időjárás uralkodott.

A hosszantartó enyhe és az utolsó két hét nagyjából száraz időjárása egy a kései termések betakarítására, mint a vetési, szántási és egyéb mezői munkák végzésére igen kedvező volt.

A gazdasági munkálatok közül a még elmaradt őszi buzavetések pótlása, trágyahordása és teregetése, a tavasziak alá való mélyszántás, valamint a répa kiszedése, vermelése és szállítása, helyenkint még a tengeriszár vágása és szállítása, fakitermelés, szőlőtakarás és magtári munkák vannak folyamatban.

A fölmivélségi minisztérium által bekért jelentések szerint

az őszi buza vetése a múlt évhez viszonyítva 90—100 százalékban elvégeztetett és ha az idő 8—10 napig ilyen kedvező marad, úgy az elmaradt munkálatok is teljesen befejezhetőek lesznek. Az őszi rozs és őszi árpa vetése a legtöbb vidéken kellő időben és jó munkában elvégeztetett.

Az őszi vetések közül a kellő időben elvetett korai őszi buzavetések jól, egyenletesen keltek, szép üde zöld színűek, jól bokrosodtak és erőteljesen fejlődnek. Az őszi rozsok és árpák vetése a legtöbb vidéken kellő időben általában jól keltek és fejlődtek, sőt helyenkint olyan buja, hogy legfeljebb is szükség lesz. A repék a legtöbb vidéken igen szépek, sűrűek és erőteljes fejlődésűek. A takarmányművek a legtöbb vidéken jól keltek és erőteljesen fejlődnek.

A Központi Statisztikai Hivatal által összeállított, a learatott buza-területre vonatkozó adatok szerint

az ország learatott buza-területe 2,817,316 kat. hold. Ezen a területen a négy héttel ezelőtt közzétett jelentésben foglalt adatok szerint 9,35 mm kat. holdankénti országszámítással, összesen 26,340,000 mm buza-termés várható.

A takarmánykészlet a legtöbb vidéken elegendő lesz, sőt egyes vidékeken nagyobb mennyiségű felesleg is mutatkozik. A jószág egészségügyi állapota a legtöbb vidéken a már múlt évben lévő száj- és körömfájást leszámítva — amely általában elég enyhe lefogyás volt — kielégítőnek mondható.

A Felvidéken katonai fogatokkal szántanak

A visszacsatolt területeken

a katonai parancsnokságok nélkülözhető fogatokkal mindennél a gazdák segítségére sietnek

és így az elmaradt őszi gazdasági munkálatok kedvező időben a legtöbb helyen befejezhetőek, lesznek.

A gazdasági munkálatok közül az elmaradt őszi buzavetések pótlása, továbbá a legtöbb vidéken igen elmaradt tavasziak alá való mélyszántás, valamint a repákiszedése és szállítása és az egyéb ilyenkor szokásos gazdasági munkálatok vannak folyamatban.

Az őszi vetések közül a buzaveté-

seket eddig helyenként csak 60, néhol viszont 90 százalékban elvégezték és remény van rá, hogy ezen

bevetetlen területek nagyrészt kedvező időjárás esetén és a katonai parancsnokságok további hathatós segítségével sikerülni fog bevetni.

A korán elvetett buzavetések jól és egyenletesen keltek, szépen bokrosodtak és erőteljesen fejlődnek. Az őszi rozs és árpa vetése kevés kivétellel mindenütt elvégeztetett. A vetések általában elég jól keltek és erőteljesen fejlődnek.

A visszacsatolt területeken az elmaradt szüretelési munkálatok folyamatban vannak.

Miért nagyobbak a felvidéki termésátlagok

A Hungária Műtrágya, Kénsav és Vegyi Ipar Részvénytársaság igazgatósága november 17-én megtartott ülésén elhatározta, hogy

a visszacsatolt Felvidéknek szuperfoszfát-műtrágyával való gyors és zavartalan ellátása érdekében pápai gyártelepét 8 évi szüneteltetés után újból üzembe helyezi,

ugyhogy már a tavaszi idényben a pápai gyár is részt fog venni a visszacsatolt területek ellátásában.

Statisztikai adatok szerint

a visszakerült Felvidék termésátlaga például búzában 22%, rozsban 70%, cukorrépában 26,4%-kal magasabb, mint az anyaországé.

Ez a körülmény főleg arra is vezethető vissza, hogy a felvidéki gazdák sokkal intenzívebben használnak műtrágyát, mint nálunk. Mindazonáltal remélhető, hogy a szuperfoszfát-műtrágya fogyasztása az új területeken is tovább fog emelkedni, főleg azért, mert

a magyarországi szuperfoszfát-műtrágya ára jóval olcsóbb az eddigi csehszlovákiai áraknál.

A vállalat ezért a visszacsatolt területeken teljes erővel megkezdte eladási szervezetének kiépítését és bizománnyal raktárak felállításával megfelelően gondoskodik arról, hogy a felvidéki kisfogyasztók is — mint az anyaországban — minden nagyobb községben kedvező áron juthassanak szuperfoszfát-műtrágyához.

Az értékesítési viszonyok általában kielégítőek —

állapítja meg az Országos Mezőgazdasági Kamara legutóbbi jelentése

Az Országos Mezőgazdasági Kamara új helyzetjelentése szerint az októberi időjárás általában kedvezett a mezőgazdasági munkálatoknak. A vetések a kedvező időjárás hatása alatt egyenletesen keltek és szépen fejlődtek.

A szüretet mindenütt befejezték. A korán szüretelt must gyenge, a későbbiek minősége kielégítő. Menynyiség tekintetében a termés sok helyen csatlódtat okozott és általában közepes állat maradt.

A rétek és legelők kitünő fűnövése az állatok számára még október végén is jó legelőt biztosított. Az állatállomány kondíciója jó, a száj- és körömfájás szűnőben van.

A nagy munkatorlásás következtében a mezőgazdasági munkások foglalkoztatása teljes mértékben biztosítva volt.

Több helyen munkáshiány volt tapasztalható és így az öregebbek is könnyen jutottak munkához. A munkabérek az évszakhoz képest aránylag magasak voltak. A férfinaszám-bér vidékek szerint 1,50 és 3 pengő között váltakozott.

Az értékesítési viszonyok által-

ban kielégítőek. A buza ára a kormányintézkedések következtében állandósult. A rozs ára a kivitel lehetőség hiánya miatt viszonylag alacsony. A takarmányárpa iránt változatlanul nagy volt az érdeklődés. Sörárpában október hó folyamán élénkebb üzlet fejlődött ki. Legélénkebb érdeklődés mutatkozott a zab iránt, amelynek az ára a múlt hó folyamán több mint egy pengővel emelkedett. Az utjengeri iránt fokozódott a kereslet. A burgonyakivitel Olaszország felé rendes mederben folyik.

Az állatok és állati termékek piacán lényeges változás nem történt. Németország felé a sertés- és marhákivitel zavartalanul folyik. Az Olaszországba irányuló marhákivitel csaknem teljesen szünetel, de az év vége felé előreláthatólag ismét megindul a szállítás. A baromfiárak emelkedtek a belföldön mutatkozó nagyobb kereslet következtében.

A gazdák általában nagyobb mértékben tettek eleget kötelezettségüknek,

mint a múlt év ugyanezen időszakában. A földárak jól tartottak.

Gazdakongresszus Németországban

November 23-án kezdődött Goslarban az évenkénti hagyományos német birodalmi gazdakongresszus, amelyre R. Walter Darré birodalmi gazdavezér meghívta Telesi Mihály gróf földmivélségi minisztert. Magyar részről részt vesz még a kongresszuson vitéz Mecsér András országgügyi képviselő, az Országos

Mezőgazdasági Kamara elnöke, Wünsch Frigyes, a Hangya alelnök-vezérigazgatója, Teölgys István dr., a Falu-Gazdaságvetésigazgatója és Darányi Béla miniszteri tanácsos, a Futura vezérigazgatója.

A kongresszus 27-ig tart és Walter Darré záróbeszédével ér véget.

Tiltsák el a vágólóbehozatalt

Az Országos Mezőgazdasági Kamara ismételt felhívta a kormányzat figyelmét arra, hogy a vágólóbehozatal káros a gazdaközönségre nézve. Magyarország ugyanis állandóan nagymennyiségű husfelesleg rendelkezik és ennek a feleslegnek a megfelelő külföldi elhelyezése az utóbbi időben különösen komoly nehézségekbe ütközött. A husfelesleg értékesítésével járó gondok és nehézségek csak még jobban növekednek azért, ha az országba bármilyen formában húst engedünk be. Mindezeknél fogva a Kamara kérte a vágólóbehozatal teljes eltávolítását.

Családi munkabérek a mezőgazdaságban

A szociálpolitikai irodalom legújabb egy igen aktuális és nagyfontosságú tanulmányával gazdagodott. Szeibert János dr. földmivélségi miniszteri segédtitkár, ki a szociálpolitikai fiatal gárdának egyik legképzettebb tagja, „Családi munkabér a mezőgazdaságban” cím alatt alap-felkészültségre való tanulmányt írt.

Az egyenlő bér elve alapján fizetett individuális munkabérendszert mellett Szeibert János a szociális és fajvédelmi érdekek megvalósítása érdekében a családi munkabérendszert mielőbbi bevezetését sürgeti.

A külföldi családi munkabérek és munkabérpótlékok a munkáscsaládfőt a gyermekek eltartásának súlyos megterhelése alól mentesítik, a népesség szaporodását és a gyermekvédelem hatályosabbá tételét előmozdítják,

A magyar mezőgazdaságban is — Szeibert János időszerű tanulmánya szerint — a sokgyermekes családok családi munkabérpótlékban volnának részesítendőek.

A családi munkabérpótlék fizetését Szeibert János az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet útján javasolja végrehajtani.

A mezőgazdasági családi munkabér kérdését, figyelemmel annak nagy szociális és nemzeti jelentőségére, a kormány bizonyára hamarosan napirendre tűzi.

Annyi buza termett a világon, mint még soha

A római mezőgazdasági intézet rendelkezésére álló adatokból megállapítható, hogy Európában és Ázsiában búzában rekordtermés volt az idén. Annyi buza termett, amire eddig még nem volt példa. A rekordtermés részben a búzával bevett területek növekedése, részben a jobb hozam okozta. A világtermés 119,8 millió tonna volt, amennyi még soha sem termelt a világon. A buza-termés a behozatali országokban is olyan jó volt, amire eddig nem volt példa.

Az ideai politikai zavarok következtében a behozatali országok jó termésük ellenére is több búzát fognak vásárolni, mint az elmúlt évben. Ez a búzátöbblet nem azért szükséges, mert a fogyasztás emelkedett, hanem mert tartalékkészleteket akarnak felhalmozni. Hozzávetőleges számítások szerint az ideai gazdasági évből 163 millió mázsa búzafelesleggel megy át az 1939—40-ik gazdasági évben. Ilyen nagy búzafelesleg még soha sem maradt egyik gazdasági évről a k.á.á.ára.

KIS VASÁRNAP

MAGYAR SZIVARVANY

Magyar temetőbe
beszökött a hajnal.
Piros paripáján
sírok fölött nyargal.
Lába nyomán égő
virágok fakadnak,
s kisértik az utját
a felkelő Napnak.

Magyar temetőben
születik az élet,
varázspalcájától
minden újra éléd.
Reménység és álom
mind valóra válnak:
Közleg új csudája
szent feltámadásnak.

NYAKOS LASZLO
(Konyár)

Ciklámenkirály

(Első közlemény.)

Egyszer volt, hol nem volt, hepehupás Kis Göcselben élt volt egy szegény kondás. A szegény kondásnak egyebe sem volt, mint egy kincse, kedves kisleánya. Kedves leánya volt atyjának, mert jószívű, szorgalmas és imádságos lelkű volt, akárcsak édesanyja, ki régen meghalt. A kisleány tett-vett, lendített, amit tudott, gombát szedett, szépszemű kőkényt, csörgő mogyorót, fényes gesztenyét. Ő készítette el kettejük eledelét, ő tartotta rendben az leipici kis kunyhót, ő segített öregedő atyjának a fúrge konát téregetni. Ebben telt élete. Így élt a rengeteg erdőben, embert sem látva magán és atyján kívül soha. Különös öröme sohasem volt, de azért megelégedett volt és nem panaszkodott soha. Megélt atyjával, mint vén fa alatt a lilaszemű vadeklámen.

Jött a tavasz. Virágot ráztak a fák, megjöttek a szépszávu madarak, a bugó galambok, a rikoltózó fátókok, a pitty-palattyzó fúrgek, a csengettyűző pinytek és ibolyanyilásra az áradozó pacsirták.

Aztán kizöldült a nyár. Meglobbosodtak, megnagyobbodtak az erdők és a patakok felé gurrogó, csurgó száju özekek lettek mókuskák hintáztak a renegő ágakon.

A biborruhás ősz sem váratott magára. A madarak tavasz-nyári raja elvonult és megérkeztek az őszi rajok. Megjöttek a szalonkák, a fenýörigók, a szürke ludak és esténként darvak és énekeskutyák húzták a sóhajtozó rengeteg felett. Megérett az erdő minden gyümölcse.

Nagy, kék havak esedeztek telnek telén és az erdő mélyén a csikorgó fagy kettérepesztgette a fákat. Az őszi kökörtöcsinék, a vadeklámenek halvány utóadalt megdermesztette az Északi-szél a dombok, hepehupák téli ura.

Ez volt a kondásék kalendáriuma. Így étek, ezt látták évről-évre. És boldogok tudtak lenni, mert nem vágytak többre.

Hanem bizony egy napon, amikor még nyár dalolt az erdőn, elment a kondás megérteni a falukát. Ki tudja, merre bolyongott el a vadonban a siska és merre nem kereste a kondás és meddig, meddig nem, de jaj Istenem, nem tért többé vissza. Strávn siratozta a kisleány drága jó atyját. Kereste donbróldombra, vadonról-vadonra, berekről-berekre, kilátotta nevét, de csak a völgy-vadon visszhangzott reá.

— Istenem, csak hó volna, hogy mehetnék nyomán, — sirta a kisleány. De biz nem hullott hó, de a fák közé besont a báronyalpota este, csak a Nap bibor zsarátya égett túl a Góllási-dombon, a fenýök között.

... Istenem, mit vétett ez a kis pásztorleány, hogy ilyen nagy siralom szakadt rá! Hív lelkü volt, jószívű, Isten, ember előtt kedves és íme, it a djja: árvaság... Mit tegyen most, mit tegyen!...

Folytatjuk.

Fejtörő:

1 rabon van MÁR
J paffant

(Móricz: Egy billens márs lepatant.)

A FALUSI OTTHON

Zöldségfélék téli eltartása

Sárgarépa, petrezselyemgyökér, kalarábé, kelkáposzta, zeller, cékla, feketeterék telen át természetes állapotban könnyen eltartható, ha szelős, száraz pincében, vagy veremben raktározzuk el. Eltevésre csakis szép, száraz időben kiszedett és teljesen kifejlett példányok alkalmasak. A pince egyik sarkában a földre, vagy pedig ládába tiszta, száraz, finom homokot öntünk és ebbe ágyazzuk bele a zöldségeket. Fajták szerint csoportosítva, mindenekelőtt gondosan kiválogatjuk az eltevésre szánt zöldségféléket, zöld részeit levágjuk, majd egyenként, úgy, hogy egymással ne érintkezzenek, egy sor homok közé rakjuk, a gyökérfeleket fejfelé felelé. Ha egy sornal elkészültünk, jó vastagon behintjük homokkal s újabb, zöldséggel megtöltött réteget rakunk föléje. A tők szárának metszési felületét spanyolviasszal vonjuk be, hogy korai fonnadását megakadályozzuk.

Ugyanígy raktározzuk el a védett helyen felállított vermekben is a zöldségeket, de miután ezekben a fagyveszedelem jobban fenyeget, szalmatakarót és deszkákat is helyezünk a zöldségrétegek fölé. A homok nemcsak a fagy, hanem a kiszáradás ellen is védi a zöldséget, mert a nedvességet magába szívja. Természetesen még a leggondosabban elraktározott zöldségféle is mindig többet veszít idővel tápanyag- és vitamin-értékéből.

A burgonya téli eltevésére a száraz, hűvös, szellős és nem nagyon világos pincék a legalkalmasabbak. Legjobb, ha a helyiség hőmérséklete 6 Celsius fok körül van, mert ha ennél melegebb, a burgonya hamar kiszárad, elfonnyad, vagy megrothad, fagypontra alatti hőmérsékleten pedig az ize édeskésé válik. Közvetlenül kö-vagy cementpadlóra se helyezjük a burgonyát, mert ezek gyorsan változtatják hőmérsékletüket és a rothadást elősegítik. Legjobb erre a célra a faladák, vagy ha ilyenekkel nem rendelkezünk, akkor a kőpadlót

szalmával, zsákokkal takarjuk le, mielőtt a burgonyát ráteszük. Ha nagyon nedves a pincénk, akkor több helyen frissen égetett, otlatlan meszet helyezünk el benne, az a nedvességet magába szívja.

Kánya Terézia

Aranyszabályok

Naponta szellőztess; — a friss, jó levegőtől senki sem betegszik meg, míg az elhasznált levegőtől szoba melegágya a betegségnek.

A tej — gyermekeknek is, felnőtteknek is — élet, erő, egészség.

Magyar konyha

Karfiollevés. Két szép karfiolt sós vízben megfőzzük; néhány megtisztított és jól kiáztatott gombát apróra vágunk petrezselyemzöldjével vajban megpárolunk, egy kanál liszettel meghintjük, tovább pároljuk, huslével feleresztjük. A levesestábla két tojás sárgáját s két kanál tejfölt téve, beleöntjük a levest, jól elkeverjük és a megfőtt karfiollal együtt adjuk asztalra.

Ürühús káposztával berakva. Az ürühúst darabokra felvágva, sós vízben puhára főzzük. Szép fej káposztát szeletekre vágunk, sóval és köménymaggal felig megfőzzük, leszűrjük és a káposzta levét kinyomjuk. Egy edénybe szalonnaszleteket teszünk, rárakunk egy sor káposztát és egy sor főtt húst. Megszórjuk hagymával, borsal, aztán folytatjuk a tegezést. Stüben egy óráig pároljuk s tálba fordítva adjuk fel.

Zsemlyegombóc. Négy zsemlyét kockára vágunk és lábosban, zsiron megpirítjuk egy kicsit. Tálba teszünk fél kilogramm lisztet, beleütünk 4 tojást, sőt és vizet, hogy a tészta lágy legyen. Jól elkavarjuk, beledadjuk a kockára vágott zsemlyét és félórát állni hagyjuk, majd sós vízbe befőzzük.

Gazdatudnivalók

SERTÉSHIZLALÁS

A házisülkségekre vágott sertés akkor legjobb, ha testének főtömeget, az u. n. fehérarú (zsír, szalonna, háj) adja. Minthogy pedig sok fehérarú a mangalicából várható, ezt a sertésfajtát állítsuk hibóba. A hizalandó sülök 1—1½ éves és 70—80 kg súlyú legyen. Az idősebbnek már rágós a hús. A herélt és miskarólt sülök jobban hiznak, mint a kockák és kanok. A kanok a hizalás megkezdése előtt azért is okvetlen kikerelendők, mert husuk — sajátságos, kellemetlen íze miatt — élvezhetetlen. Ha van módunk választani, akkor olyan sülöket vegyünk hibóba, melyek rövidfejük, mely és széles-törzsűek, dongás melkasuak, szörzetük pedig selyemfényű és göndör. Egészséges legyen a hizó: legyen jó étvágya; az élelmes, falánk, állandóan keressgélő (legelőszó) sülök nyújtanak legtöbb reményt a jövedelmező hizalásra.

A hizalás első heteiben hibagb moslék, burgonya, szárított répaszelet, korpá, zöldsaktarmányok útján a gyomrot és beleket iparkodjunk kitagítani. Később daratezésre térünk át, melyből fejenként fokozatosan 3½—4 kg-ot adunk naponta. Csak annyit tegyünk eléjük, amennyit jó étvágyal megesznek. A takarmányon kívül adjunk még nekik hetenkint 5 deka sőt, örölve a dara közé keverve, vagy szózó-lámpa formájában, mint nyalósót. A gabonagvak darálva és vízzel

kásaszerű péppé keverve, 6—12 óráig áztatva, a burgonya párolva és összetörve adandó a hizók elé. A his moslék nem megfelelő, csak annyi vizet kell a darához adni, hogy az kásaszerű péppé álljon össze. A hizókat naponta kétszer kell etetni; a háromszor etetés felesleges. Az etetés óráját azonban pontosan be kell tartani.

A 60—70 kg élősúlyal beállított sülök 5—6 hónap alatt megesszik 5—6 métermázsas abraktakarmányt, s így elér kerekén 1 métermázsas súlygarapodást. A napi garapodás tehát körülbelül 60 deka.

MÉZELŐ NÖVÉNYEK

Mézelő növényeknek nevezik méhészeink tudvalevőleg azokat, melyeket a méhek szivesen felkeresnek, hogy belőlük mézet gyűjtsenek.

Uyen fák: A gyümölcsfélék, fűrtójuhar, füz, éger, akác, olajfűz, gledicsia, bálványfa, hársfélék, katalpa (trombitafa), galagonya. vörösvirág gesztenye, szilf.

Bokrok: Mogyoró, somfa, buxus, vadribizli, ribizke, egres, málna, hodogó, sóska, liceum, amorfá.

Takarmánynövények: Vöröshere, biborhere, fehérhere, balticum, szószösbükköny, szagosbükköny, repce, nyulszapuka, pohánka, takarmányborsó.

Kerti növények: Levendula, izsóp, méhfű, szagos rezeda, mályvarózsa, ibolya, jégvirág, vadszőlő, futórózsa, szimpla rózsák, ugorka, or-

vosi zsálva, sárgadinnye, tök, napraforgó.

Vadon élő növények: Árvacsalan, kigyószisz, gyermekláncfű, kakukkfű, vadrepce, vadzsálya, mézkerp, bogáncsfélék, pettygetett pofoka, fehér pemetefű, hóvirág, buzavirág, kutyatej, földieper, vadbodza, tarlóvirág (tisztésfű).

A MÉZ ÉRTÉKMÉRŐI

Az a méz értékebb, melyben kevesebb a víz, nem ikrásodik és amelynek kellemes íze, illata és zamata van. Minél kevesebb benne a víz, annál nagyobb a tápláló hatása. A nem ikrásodónak nagyobb a használhatósága. Az íz, illat és zamata talán a legfontosabb értékmérői méznek, mint csemegének.

A KISGAZDÁK FÖLDJEINEK TRÁGYAEREJE

Kisgazdáink földjei általában véve nincsenek megfelelő trágyaerőben. Kevés trágya képződik a kisgazda istállóiban, de ez is növényi tápanyagtartalmában — a rossz kezelés következtében — erősen megapadt. Még a jól kezelt uradalmi trágyában is érés közben 30—35 százalék az apadási veszteség. A kisgazdák trágyatermelésénél — Kerpely tanár becsülése szerint — ez az apadás 55—60 százalékos, vagyis 100 métermázsából csak 40—45 q kerül ki a földre. Az ok: a helytelen kezelés, nemrészt a hálózott felhasználás. Nem ritkán hónapokig, sőt ösztől tavaszig a föld szélén hever a trágya apró, rendetlen kupacokban, lazán, csomóban, — szélnek és esőnek kitéve.

A kisgazda ritkán visz ki 100 q-nál több istállótrágyát földjének 1—1½ kat. holdjára, amely tömegben legfeljebb 25—30 kg nitrogén, 10—15 kg foszforsav és 30—35 kg kálium van. Ez így még évek hosszu sora óta. Ne csodálkozzunk tehát a kisgazdaföldek termőerejének erős csökkenésén, amihez még a gyomok is hozzájárulnak, ezek a hatalmas gyökérhálózatú, élelmes rablói a föld trágyájának.

De rossz a „trágyatelep“ is, ha szabad ezt a nevet adni annak a gánajdombnak, ahol a trágyát gyűjtik, de nem kezelik. Nincs vízhatlan feleke: így a trágya oldékony, legértékesebb növényi tápanyagai kimosódnak, elfolyanak, a földre szivárognak s végleg elvesznek a gazdaságra, a földre, a növényre nézve.

A nagyobb gazdaságok vízhatlan fenéki telepen, jól kezelt (eltéregtet, letaposott, nyirkosan tartott) trágyából 400—500 q-t visznek ki 1 kat. holdra, benne 100 kg nitrogént, 50 kg foszforsavat és 120 kg káliumot, tehát háromszor annyit, mint a kisgazdák. Nem természetesen, hogy ott jobb és biztosabb a termés.

Kövessük a jó példát!

AZ ANYAHUOK TAKARMÁNYOZÁSA SZOPTATÁS ALATT

Juhászatunk jövedelmezőségére döntő befolyása van annak, hogy a szoptató anyajuhokat hogyan tápláljuk. A fukar táplálás megbosszulja magát a bárányok csökkenésén fejlődésében, az anyák csekély nyírósulyában, a gyapjú rövidségében és hűtlenségében, végül a leválászás utáni csekély tejhozamban. Ha pedig már az elélt megelőző 2—3 hetében kezdjük a jobb táplálást, akkor az anyák jól „kitövelnek“, a bárányok már 4—5 hetes korukban 10—12 kg élősúlyal picra vihető, utána az anyák jól tejelnek, gyapjuknak nem árt meg az ellés és szoptatás. Hazánkban általában a szoptató anyáknak fejenként 1 kg. szénát, 1—2 kg. répat vagy besavanyított cukorrépafejet, burgonyát, továbbá 15—30 deka abrakot, ezen kívül pedig jóllakásig tavaszi vagy hüvelyessalmát szoktak adni. Telen répafeleket vagy burgonyát, esetleg megcseszkázott marhakáposztát vagy besavanyított csalamadét, stb. okvetlenül etessünk a szoptató anyákkal, mert ezek igen jó hatással vannak a tejelválasztásra.

November

27 VASÁRNAP

Advent, Virgil

28 HÉTFŐ

Pignatelli hv., Stefánia

29 KEDD

Szaturnin, Noé

30 SZERDA

András

December

1 CSÜTÖRTÖK

Elegy pk., Elza

2 PÉNTEK

Biblia, Aurélla

3 SZOMBAT

Xav. Ferenc, Olivía

A nappal tartama december 3-án 8 óra 43 perc; a hét folyamán 12 perccel fogy. A hold fényváltozása: Először negyed november 30-án.

A novemberi bevonulás...

A novemberi bevonulás alatt tizenhale éven át az 1919. évi november 16-ik érteltük. Azt a dicső történelmi napot, amikor nagybányai Horthy Miklós tengeranyja, a Nemzeti Hadsereg fővezére csapatai élén megjelent a fővárosban, hogy az előle visszavonuló oláh hadsereg pusztításai nyomán az új magyar élet alapjait megvesse és biztosítsa megalapozza. Ez a novemberi bevonulás volt egyben a forradalmi idők felszámolásának kezdete, a magyar alkotmányos élet megindulása, az egyetlen fényesség a trianoni éjszakába buroló magyart égbolton.

S most, tizenkilenc év után, megismétlődött a novemberi bevonulás, Vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó hadserege élén Kassára vonult be, hogy az előle hátráló cseh hadsereg rablásának és rémuralmának nyomait eltüntesse és egymillió magyar testvér üdvizsgálását fogadja.

Csodálatos véletlen-e a kálváriás magyar sorsban a két évtized távlatában illetékes két novemberi bevonulás?

Minden magyar érzésünk és hitünk tiltakozik ellene, hogy annak tartuk.

A Fehér Lovas a legujabb magyar kor történelmének élő és soha el nem multható legendája. A valóság. A magyar élet történelmének ereje, jövője, biztonsága, örökéletisége.

November hónap kétszeresen is ragyog ünnepe a magyar feltámadásnak. Az is marad az idők végezetéig, a pusztulóra ítélt magyar haza és nemzet megmentőjének, a Fehér Lovasnak áldott jelképében...

Hódoló felvonulás a főmoltóság Kormányzó Ur névnapján. A Társadalmi Egyesületek Szövetségének igazgatósága november 18-án Sztranyavosky Sándor ny. földmívelésügyi miniszter elnökelete alatt tartott ülésén egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy a Felvidék visszacsatolása alkalmából hódoló felirattal intézi Magyarországot Kormányzójához. Elhatározta továbbá, hogy felhívja taggyűléseit és tagjait, hogy százezrevel vonuljanak föl a Várba a Kormányzó névnapján, a nemzet hódolatát, hűségét és szeretetét töltsölvé.

Uj. bélyeg. A postavezérgazgatóság december 1-én a Szent István bélyegket 20 és 70 filléres értékeléssel rajzavál, de ezektől eltérő színnel és „Hazatérés 1938” felirattal 20 és 70 filléres bélyegket bocsát forgalomba a magyar területek egy részének az anyaországhoz történő visszacsatolásának emlékére. E bélyegeket valamennyi postahivatal árulja.

Feléledt a szegedi szellem...

A szokásos emlékvacsorát, a volt szegedi fővezérség tisztjét az idén is megtartották. Ez alkalommal avatták fel a tisztek által alapított Horthy Miklós serleget. Az ünnepélyes emlékvacsorán résztvett a kormányzó ur főmoltósága is, akinek jelenlétében mondotta el a bádoki Sós Károly volt honvédelmi miniszter, ny. tábornok a serlegavató beszédét. Mindenekelőtt ünnepelte a 70 éves kormányzót, utána pedig az ország husz év előtti helyzetét vázolta. Majd ezeket mondta:

— Most megint feléledt a szegedi szellem és Vezérünk egy perccig sem tétovázott, megnyitotta az erőforrásokat minden téren. A tizenkettő órában erős, korszerű, ütőképes hadsereggel a hátk mögött tudták államférfiaink azt az álláspontot képviselni a bécsi tárgyalásokon, amely meghozta vérontás nélkül a magyar hajnalhadást. A nemzet örök hálaja illet meg azért a Főmoltóságot Kormányzó Urat.

— Husz évi szenvedés után visszatérhetett a Felvidék magyarsága és éppen úgy, mint 19 évvel ezelőtt, az ország-mentő Fővezér, úgy vonult be az ország-gyáratító Kormányzó a Felvidékre, vírágesőben és a lakosság örömkönnyétől kísérvé. Mintha Rákóczi fejedelem mutatná az utat, érezte mindenki a Felvidéken, hogy a pártoskodást félretéve, keresztény nemzeti gondolatban egy vezért követve érhetjük el a teljes magyar feltámadást. Új életért hoz a Felvidékről felénk áradó üde levegő, amely új hajtásokra ösztönzi a magyarság életfááját.

A beszédet szűnni nem akaró lelkes élénzés és orkánzerű taps követte.

A kormányzó ur közvetlen szavakkal köszöntötte meg az ünneplést és barátságosan elbeszélgetett a vacsora résztvevőivel, majd lelkes élénzés közben távozott.

Magyarország az új Közép Európában

Ezzel a címmel tartott előadást november 17-én Antal István államtitkár Berlinben. A két nagyhatalom bécsi döntését olyan korszakavatkozó jelentőségűnek mondta, mint a westfalli béke, vagy a bécsi kongresszus volt a maga idejében. Köszönetét és hálaát fejezte ki nemzete nevében a baráti nagyhatalmak vezetőinek. Örömet nyilvánított, hogy Magyarország jövőjét biztosítja láthatja a hatalmas német nemzetiszocialista állam szomszédságában és barátságában. Az államtitkár előadását a nagy számú hallgatóság lelkesen megtapsolta.

Országászólómozgalmak a Felvidéken

Az Erkeltyés Országászóló Nagybizottságnál eddig 63 felvidéki felszabadult város és község Országászólójának felállítását ajánlották fel a különböző hazai társadalmi intézmények. Az avatásra mindenütt nagyszabású előkészületek történnek. November 27-én avatja fel az elnökség országos ünnepség keretében Kassai Országászólóját, amely a város főterén, a volt Stefanik-szobor helyére kerül. Érsekújváron Országászólóját szintén e napon avatják.

A Felvidék visszatérésének megünneplése Kapocszentbenedeken

November 13-án, vasárnap virradón, lengenek a zászlók mindkét felekezeti iskolán. A leventék készülődnék, korán reggel a kétrészes élesbarsonjja ébreszti a falu népet. Örömmel kigyúrt arccal a fiatal leventék készíttik tisztára seprük a főteret, ahol az ünnepség majd lefolyik. Ott a falu két lelkésze, két tanítója, jegyzője, mindenképp, aki csak van. Harsog a Himnusz, száll az ének. Sinkovics Nándor esperes megnyitja után, amely szívbemkötő, igaz magyar beszéd volt, következtek Jankovits István jól betanított szavalatai, szavalókörrel és öt kis magyarulós iskolásleány kigyúrt, piros, mosolygó arccal tanuskodott kesi szíve melegből hazaszeretéről. Zárón Kovács József ref. lelkész emlékedett szólará: beszédében összeszedte a magyar tarló minden virágát, amit Trianon átkos kaszája rendre vágott.

(Csokonyai Nagy Ferenc.)

A hujdosó koszoru Rákóczi sirján. Az Országos Rákóczi Szövetség választmánya a hujdosó koszoru elszállítása ügyében bizottságot alakított. Ezt a koszort 9000 névaláírásal ellátott apró seljenszalagból készítették 1935-ben és Kassára akarják vinni a fejedelem sirjára. A csehkek azonban nem engedték meg a koszoru Kassára szállítását és a Parlament Múzeumba került, ahol mostanáig őrizték. Valószínűleg tavasszal viszik a koszort Kassára, II. Rákóczi Ferenc születésnapján, amikor több egyesület és szövetség zarándokol filléres vonaton a Nagyságos Fejedelem sirjához.

A Főmoltóságot Ur vállalta egy ipoly-nagyfalui kishű keresztapasságát. Karján Sándor ipoly-nagyfalusi lakos feleségének november 8-án, a bevonulás napján, fiúgyermek született. A gyermeket Miklósnak nevezték el és a keresztapasságot a kormányzó ur főmoltósága vállalta. November 19-én délelőtt tartották meg a keresztelőt, amelyen a Főmoltóságot Urat vitéz Nagy Vilmos altábornagy képviselte. A kormányzó ur főmoltósága 100 pengőt, a Magyar a magyarért mozgalom pedig értékes csomagot küldött, amelyet Czettel Károly alezredes felesége adott át.

Kitüntetés. A kormányzó ur főmoltósága a miniszterelnök előterjesztésére vitéz Bodó András volt kübekházi községi bírónak a közérdekében kifejtett munkássága elismerésül a Magyar Bronz Erdemkeresztet adományozta.

A Táj- és Népkutató Központ kiállítása

November 21-én nyitotta meg Teleki Pál gróf kultuszminiszter a Táj- és Népkutató Központ kiállítását a Károlyi-palotában. A kiállítás anyaga a nép és föld égető kérdéseit öleli fel. Részletes birtokterképekből állapítható meg hazánkban a nagybirtok tultengése. S az a szomorú tény is, hogy ahol a nagybirtok tulajdonban van, ott a lakosságnak kétharmadrésze proletár. És ezeken a vidékeken terjedt el az egykerend-szer is.

Külön grafikónak tüntetik fel a kartell- és bankpolitika kirívó büneit is.

A kiállítás keretében megtekinthető a Teleki Pál gróf által készített és a bécsi tárgyalásokon használt térképek. Köztiük egy olyan, amely már Trianonban is szerepelt. Ezek a tudományos módszerek voltak azok, amelyek külpolitikai szempontból megszerezték a magyar igazság győzelmét.

A gyönyörű és hasznos kiállítást sokan látogatták.

Meghalt a norvég királyné. Maud,

norvég királyné, november 20-án virradó éjjel Londonban váratlanul meghalt. A királyné haláloságyánál ott volt férje, Haakon norvég király. Norvégiát és Angliát — az elhunyt VII. Edvárd angol király leánya volt — a királyné halála mély gyászba borította.

Vasárnap adják át Pacelli bíbornoknak a tudományegyetem diszdioktori oklevelét. A budapesti Pázmány Péter tudományegyetem az eucharisztikus kongresszus alkalmával pápai legatús tiszteletbeli titkár Pacelli Jenő bíbornok-államtitkár diszdioktorává választotta. A diszdioktori oklevél átadására az egyetem tanácsa Kencz Béla dr. ny. miniszter prorektor és Leányi János dr. hit tudományi prodekánt küldötte ki. A diszdioktori oklevelt előreláthatólag november 27-én, vasárnap adják át.

Hajtó Antal, a hús rendőr kitüntetés. A Kormányzó Ur főmoltósága a miniszterelnök előterjesztésére Hajtó Antal rendőrfőtörzsermeisternek önfeláldozó és bátor magatartással teljesített szolgálata elismerésül a Magyar Ezüst Erdemrendet adományozta.

Hat hónapot kapott a varázsgyűrűért egy cigányasszony

Közül Mária foglalkozás nélküli cigányasszony pesti szolgálati helyén azt ajánlotta Kassai Erzsébet szobalánynak, hogy tenyeréből jósolni fog. A szobalány arra kérte, mondj meg, kibékül-e vele a válogénye. Nézegette a szobalány tenyerét, illetve az ujjain levő két aranygyűrűt. Aztán a következőket mondta a szobalánynak:

— Varázslat van a gyűrűk belsejében. Azt ki kell imádkoznom. Adja ide pár percre a gyűrűket, elviszem őket a templomba.

A leány lehuzta a két aranygyűrűt és a cigányasszony elszaladt vele a zálogházba és többé nem jelentkezőtt. A csalo cigányasszonyt hat hónapi börtövre ítélték.

A honvédség küldöttsége Kemal temetésén. A magyar királyi honvédség a török köztársaság elnökének, Ghazi Kemal Atatürknék temetésén küldöttségileg képviseltette magát. A küldöttség vezetője vitéz Ruszky Jenő tábornok, tagjai vitéz Magyarossy Sándor és vitéz Németh Imre vkszt. ezredesek voltak.

Halálos kerékpáncserecsélenség. November 19-én reggel félnyolckor Budapesten, az Aréna-ut és Váci-utca sarkán az LE 789. rendszámú autót ellötött egy ismeretlen, 28 év körül áll, aki kerékpáron haladt. Mire a mentők a helyszínre érkeztek, az ismeretlen nő meghalt. Holttestét a Törvényszéki Orvostani Intézetbe szállították.

Háztartási vándortanfolyam vizsgálója. A 2. sz. M. Kir. Háztartási Vándortanfolyam október 30-án zártul szép sikerrel Siófokon. A vizsgán és a kiállításon megjelent érdeklődő közönség meggyőződött a tanfolyamon résztvevő leányok tudásának és izlésének minden polgári igényt kielégítő fejlődéséről. A vándortanfolyam Balatonlellén folytatja munkáját Hapich Julianna m. kir. gazdasági segédtanárnő és Janka Ilona gazdasági szaktanítónő vezetésével.

Nemzetközi baromfikállítás. A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete november 26-tól december 1-ig Budapesten, az Országos Tenyésztő-állattenyésztőtelepen (X., Ligetteleki-dűlő) nemzetközi baromfikitállítást rendez. Aki a kiállítást meg akarja tekinteni, 50 százalékos vasuti kedvezményben részesül s a kiállítási igazolványokat 1.60 pengő beutalás ellenében az egyesület (IX., Üllői-ut 25.) küldi szét.

Kiskoru autósbanditák garázdálkodása

Stájerországban utonállók garázdálkodása négy emberéletet követelt áldozattal; Judenburg és Perchau között két ruhanc csapatát állított fel és ülmódon megállásra kényszerítette a stájerországi munkahivatal gépkocsiját.

Az utonállók agyonlőtték a soffórt és felültek a kocsiira.

A gépkocsi később egy hidon áthaladva egy oszlopba ütközött és a kocsi felfordult. Az egyik utasnak sikerült ekkor megszöknie és a csendőrséget felhívta. Csendőrség és SA-osztagok siettek a hidra, hogy a két támadót elfogják. A két támadó azonban fegyverrel védekezett.

Valóságos tüzharc keletkezett, amelynek során két rohamosztagos életét veszítette. Megsebesült azonban a két támadó is, akik közül az egyik husz, a másik tizenhárom éves.

Mindkettőt letartóztatták. Kiderült, hogy ezt a támadást megelőzőleg a karintiai Hüttenbergen a két utonállók szintén megállásra kényszerített hasonló módon egy autóbombát és a kocsi vezetőjét agyonlőtték.

Felszabadult lelkek közt...

Kassa, november 20.

A nagy átváltozás lélekreható ünnepeinek maradványai még megéltak a városban. Még nem vette le lobogódíszét, amelyre a nagy napon oly pazarul öltözött, hogy Budapest messze elmaradt mögötte még a legnagyobb ünnepeik idején is. Kassán az utóbbi időben minden magyar asszony és leány zászlót varrt és magyar ruhát hímzett, zsinórozott. Sietős volt a munka, mégis mintha a lelkiük is belehíméztek volna. Csodálatos, hogy a csehek szerinti 20 százalékos város 100 százalékban magyarul beszél és ír. A megkönnyebbülés, a felszabadulás érzése olvasható le minden arcról s minden szemből a bizakodás reménye sugárzik. A kuruc város méltó maradt a kuruc fejedelmek és hőseik anyjához, akiknek hamvai felejt most állandóan kandelabér ég. Nem is spiritusz, hanem a magyar szívek, a felszabadult magyar lelkek leve égből.

Kassa magyar maradt. Papiroson lesorvasztották magyar lakosságának a számát, de a valóság csunyan rácafolta a cseh statisztikára. A két-farku cseh országnak nem bírta nyelni és megemészteni a nagy darab magyar tömböt.

De nem így a környéken a falvakban. Ötven községet jártam már be, szinmagyarokat és vegyeslakosságokat. Egyik helyen kerestem a bírót. Az udvaron 17 éves süldő fiát megkérdeztem. „Nye rozumiem” a válasz; a másik helyen egy hasonlókora gyerek már előre mondja: „Nem tud magyarul!”

Borzalmas lélekpróbálást történt itt. Pethő György győriki bíróval beszélgetek. Értelmes, öntudatos magyar, 42 éves. Észrevehetően tótos hangszíval beszél magyarul. Mikor megkérdezem az okát, megmondja, hogy

20 év alatt csak otthon, a családi körben beszélhetett magyarul, kint, nyilvánosan csak tótul.

Szlovák iskolába kényszerítették gyermekeiket, sőt már az istentisztelet magyar nyelvűt is el akarták rabolni, pedig a község református magyar. Már többször összehívták a presbitériumot, meg a híveket is, hogy a tót nyelv mellé álljanak, de sikertelenül. A katolikusoknál azonban jött a felsőbb parancs s a nép megkérdése nélkül tót lett az istentisztelet nyelve.

A község szépen fel van lobogózva, az ő házán zászló is leng. Kérdezem, hogy honnan szerették ily hirtelen ezt a sok zászlót.

— Husz éve gyűjtöttük és a községháza padlásán rejtgettük, hogy a csehek rá ne jöjjenek a tettesekre.

Hogy mi volt itt husz év alatt, megértheti abból, hogy a szomszédos magyarbúdiék, mikor most a határmegvónásnál megtudták, hogy odaát maradnak, otthagyták a földet, a munkát, hazamentek a falujukba sirni; ritt az egész falu.

Beszélek jegyzőikkel, tanítókkal. Magyar a nevík, magyar a szívík, de tótos a nyelvük, idegenül esik ki a magyar szó a szájukból. Az egyik jegyző szegedi származású és tótosan beszél. Őt feltették a Felvidékre s csak most jött vissza s a husz esztendő elvette nyelvének szögdi izét és zamatát.

A gerinces magyar tisztviselőket kiirtották vagy elhelyezték.

A nép vezető, lelki és szellemi irányító nélkül maradt. A nyakasabb gazdákat pedig vekzálták mindenféle kellemetlenséggel, ha nem puhult az meg, jött az adóprés.

Pethő György uram 15 hold földje, háza és cseplőgépe után fizetett 4000 cseklorandát, azaz 560 magyar pengőt. De az adókönyvét sohasem tudta kitisztítani, mert

ha mindent kifizetett is, utó-

lag még ujra rávágtak egy summát. Kellett a pénz, mert csak Kassán 800 titkosrendőrt tartottak,

de nem a titkos bűnök, hanem a jó magyarok lelki tikkának kifürkészésére.

— Volt itt minden — mondta Takács József nagyidai szövetkezeti elnök — de adóból a legtöbb és a lélekvasárlásból. Erzelmeinket pedig fájdalommal kellett leplezni.

De már megtörtént a nagy változás, a lelkek felszabadulása. Hogy milyen ünnepe volt itt, azt leírni nem lehet s ti odaát magyar testvéreim el sem tudjátok képzelni. Itt nemcsak virágok hullottak, éljenek zúgtak, de könnyek is csordultak öreg magyarok és kemény katonák arcán. Egy főhadnagy barátom beszélt a következők: Az egyik faluban a bevonuláshoz öszbecsavarodott öreg magyar lépett hozzá, s miközben a szája megvonnaglott és a könnye ki-csordult, arra kérte őt, hogy engedje megcsókolni a kengyelvasát.

A lélek legmélyén van egy kut, ahová azok a könnyek szívárognak,

melyeket kifelé nem szabad elhullatni. Ezek a legkeserűbbek és legsósabbak, mert a legszertebb érzéseink megcsufolásából, férfionerzéstünk megtapirásából és a tehetetlenség borzalmas tudatából fakadnak és hullanak befelé. Mikor ezek kitörnek, kifolyhatnak, megkönnyebbül, felszabadul a lélek. Ilyen nagy megkönnyebbülés látszik azokon, akik visszakerültek, akik hazajöttek.

A 20 éves cseh uralomra külsőleg már csak a határ mentén elsőt vasbeton erdművek, géppuska-fészek emlékeztetnek. Ez a cseh Maginot-vonal lett volna hivatta arra, hogy felvidéki magyar testvéreinket tőlünk örökre elválassza, országunkat örökre csonkán tartsa.

Nem sikerült. Most itt gubbasztanak a betonszörnyek üresen, anélkül, hogy szörnyű bennőjük halálos tartalmát csak egyszer is magyarokra láthették volna. Beteljesedett a végzetik: az isteni igazság fojtotta beléjük a magyarhullát lehelő lelket. Bár épen maradtak, mégis összeomlottak, mert minden emberi mű — még a beton is — összeomlik, ha nem az igazság a fundamentuma.

Nagy Sándor

Országszerte légvédelmi gyakorlatok lesznek

A honvédelmi miniszter rendeletét adott ki az ország egyes területein tartandó légvédelmi és légtóalmi gyakorlatokról. A rendelet szerint december 1-e és 10-e közötti időben a következő helyeken kell nappali és éjszakai légvédelmi és légtóalmi gyakorlatokat tartani:

Budapest, Budafok, Esztergom, Kispeszt, Komárom, Pestszenterzseb, Rákospalota, Szentendre, Újpest, Vác, Pécs, Székesfehérvár, Kaposvár, Mohács, Nagykanizsa, Pápa, Szekszárd, Veszprém, Zalaegerszeg, Baja, Hódmezővásárhely, Kecskemét, Szeged, Békéscsaba, Csongrád, Gyula, Kalocsa, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Makó, Szentes, Miskolc, Debrecen, Cegléd, Eger, Gyöngyös, Hajdúböszörmény, Hajdunánás, Hajdúszoboszló, Jászberény, Karcag, Kiszűzszállás, Mezőtur, Nagykőrös, Nyíregyháza, Szolnok, Turkeve városokban, továbbá Pest megyében az alsóabasi, aszódi, budakörményi, gödöllői, gyömrői, központi, monori, pomázi, ráckevei, váci, dunavecsei,

kalocsa, kiskőrösi, kiskunfélegyháza, kunszentmiklósi, abonyi és nagykátai járásokban, Komárom—Esztergom megyében az esztergomi, gesztési és tatai járásokban, Fejérvármegyében az abonyi, móri, sárbogárdi, váci és székesfehérvári járásokban, Veszprém, Zala, Somogy, Baranya, Tolna, Bács-Bodrog, Csongrád, Csanád — Arad — Torontál, Jász-Nagykun — Szolnok, Bihar, Hajdu és Heves megyék egész területén, Békés megyében a gyulai, orosházi, békési, gyomai, szarvasi és szeghalmi járásokban, Szabolcs—Ung megye dadai alsó, dadai felső, kispárdai, liteltaljai, nyirbaktói, nyirbátori és nyirbögányi járásában, Zemplén megye szerencsi és tokaji járásában, Abaujtorna megye szikszói járásának Szikszótól délre eső területén, Borsod—Gömör—Kisborsod megye mezőcsáti, mezőkövesdi és miskolci járásában. A fel nem sorolt városokban és községekben a légvédelmi és légtóalmi gyakorlat megtartását a miniszter külön fogja elrendelni.

A felvidéki lakosságnak több mint fele földmivelő

Az Országos Mezőgazdasági Kamara statisztikai összefoglalást készített a visszacsatolt Felvidék mezőgazdaságáról, termeléséről és állatállományáról. Az adatok szerint keréken 2,000,000 kat. holdnyi terület került vissza Magyarországhoz és az östermelők aránya a felszabadult lakosság 59 százalékára beszélhető.

A visszacsatolt területnek 54,2%-a szántó, 18,6%-a erdő, 10,1%-a rét, 9,2%-a legelő, 1,3%-a kert, 0,7%-a szőlő. A buza és a rozs termelési aránya a visszacsatolt területen és az anyaországban nem tér el lényegesen egymástól, ellenben az árpa és a zab termelése a visszacsatolt területen nagyobb arányú volt.

A visszacsatolt terület erdőben lényegesen gazdagabb, mint az anyaország. Az erdők túlnyomólag lomblevelűek és ezért, ha a tűzfaiellátási helyzet nem élez talán javul is, az épületfuszükséglet fedezésénél továbbra is teljes mértékben behozatalra leszünk utalva.

Az állatállomány tekintetében a visszacsatolt Felvidéken a szarvas-

marha- és loállomány a mezőgazdasági művelés alatt álló területhez viszonyítva nagyobb, mint Csonka-Magyarországon.

Számbevétel a visszacsatolt Felvidék mezőgazdasági termelési viszonyait, azt mondatják, hogy kivitelezésük búzában, rozsból és burgonyában, arányosan, körülbelül 12%-kal fog növekedni a jövőben. Állatokban és állati termékekben a helyzetet illetően jóslásokba bocsátkozni annál kevésbé, lehet, mivel ma még nem tudjuk, hogy az állatállományból mennyi maradt a cseh hadsereg kivonulása után a gazdák kezén.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése november hó 30-án lejár, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat szíveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:

Negyedévre 1 P
Félévre 2 P
Égész évre 4 P

A VASÁRNAP kiadóhivatala. Budapest, V., Báthory-utca 24.

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves

Reményi Mihály hangszertelepen. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árfegyékemet

Találja ki!

A magyar történelemnek melyik szereplője, vagy eseménye jut eszébe, ha Kassa, Komárom, vagy Pozsony nevé hallja, vagy milyen állandó jelzőt szoktunk használni ezeknek a városoknak jellemzésére? (Mint ahogyan pl. Kolozsvár Mátyás királyt juttatja eszünkbe és a város állandó jelzője „Kincses” Kolozsvár.)

A levelezőlapra irt válaszokat a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell beküldeni, tiz napon belül. Elkésve érkező válaszokat nem veszünk figyelembe. Jutalom:

Néhány értékes könyv. Kiosztjuk olyan olvasónk között, akik helyes választ küldenek, előfizetőiborunk tagjai és előfizetési díjhátaléuk nincs.

A Találja ki! eredményét az 51-ik számban tesszük közzé!

A 45-ik számban közölt Találja ki! helyes megfejtése a következő: A hang terjedési sebessége másodpercenként kb. 333 méter, míg a fény ugyanennyi idő alatt kb. egymilliószorosított — 300.000 km-t — teszi meg. Ezért látjuk a fuvagó fejszének lejutását és a gözspábló kitolduló gözt a történéssel egyidejűleg, míg a hang csak később ér el hozzánk.

Beérkezett tizenegy helyes megfejtés, könyvjutalmat küldtünk Nagypéteri József, Baja előfizetőnk címére.

IGAZGYÖNGYÖK

Mindig lesznek mások, akik a te életedet hajlandók nagy eszméért feláldozni...

Magasan szárnyaló gondolatokkal foglalkozó emberek rendszerint nem pilóták.

Nem mindig az okosabb enged, sokszor a gyáva is.

Egy kis mosoly

— A fiam szépen hegedül.
— Hát akkor miért dug vattát a fülébe?
— Azért, mert kissé hangosan játszik.

Grün megkéri a gazdag Spitzery lány kezét.
— És mennyi a maga fizetése? —
— Hát remélem, hogy jön.
— Micsoda?
— A hozomány.

Hogyan fogadott a feleséged, amikor a koromból hazamentünk?
— Ne is beszélj róla. Dühében a haját tépte.
— Na, hiszen akkor te még jól jártál, mert az én feleségem az én hajamat tépte.

— Ezzel a kocsi világot láthat!
— dicséri áruját az autókereskedő.
— Ezt a világot, vagy a másikat érti?

Vasuti díjkedvezmény a Felvidékre

A MÁV igazgatósága díjazásbéli hirdetményt bocsátott ki, amelynek értelmében november hó 10-től 1938 február 10-ig valamennyi MÁV-állomásról a visszacsatolt Felvidék vasúti állomásaira szállítandó mindenmennyiségű vetőmag és takarmány, g-ként és km-ként 0,6 fillér egységével alapján kiszabott díjtétel elő esik, amelyhez még 5% törvényes fuvarozási illeték kell hozzászámítani; mindennemű élő állat (szarvasmarha, ló, sertés, juh — a herélték kivételével) a 80%-kal csökkentett rendszer díjszabás-szerű díjtételek mellett szállítandó kocsirakományokban való feladás esetén és ha a fuvardíjat a feladási állomáson fizetik.

A feladók minden esetben csatolni kell a fuvarlevélhez a földművelésügyi minisztérium által kibocsátott és a felvagy leadási helyre illetékes gazdasági felügyelő által kiállított, hivatalos pecséttel ellátott igazolványt, amely azt tanúsítja, hogy a vetőmag- és takarmányküldeményt a cseh megszállás elő felszabadult területek gazdasági szakszervezetek ellátására fuvarozták, illetve, hogy a szállított állatokat az állami akció keretében az anyaországhoz visszacsatolt Felvidék állatállományának kiengesztelése céljából fuvarozták. A tehenekkel együtt feladott szopósborjúkra és a fuvardíjkedvezmény csak akkor alkalmazható, ha ezek a feladott tehenekről származnak és ezt a körülményt a tehenek szállítási igazolványán a gazdasági felügyelőség feltünteti.

A díjmérséklet alkalmazását a feladónak a fuvarlevélben elő kell írnia.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

N. K. Hajmás. Nem tudom róla, hogy a közreadott eredeti fényképfelvételek bezereshetők lennének. — T. F. Páhi. Nincs. — B. I. Soltvédert. Bármelyik könyvkereskedés utján. — V. S. Gyula. Keszli. Forduljon kérséve az illetékes gazdasági felügyelőséghez. Újabb szerződések, természetesen csak tavasszal lesznek. — Csörös Sándor. Héjgápi. Németségéből írt levelele közölni, hogy a 2,40 pengős levonás többet a szokásos átutalási illeték. Ha úgy látja, hogy reklámjain valója van, küldje be a kapott elszámolást és mi természetesen utánanézünk. — Varga János és társa. Apezi. Önként is szeretettel köszöntjük előfizetőink táborában. A hozzáuk intézett levelehez csatolt szép sorokat torvábítottuk a címzetthez, aki öszlute jókívánásokkal viszonyozza leveleit.

VASÁRÉS PIAC GABONATÓZSDE

Készárnyak. Buza tiszavideki 77 kg-os 20,35—20,45. 78 kg-os 20,55—20,65. 79 kg-os 20,75—20,85. 80 kg-os 20,85—20,95. felsőtízai és dunatízai 77 kg-os 20,30—20,40. 78 kg-os 20,50—20,60. 79 kg-os 20,70—20,80. 80 kg-os 20,80—20,90. fejtérnyei 77 kg-os 20,40—20,50. 78 kg-os 20,60—20,70. 79 kg-os 20,80—20,90. 80 kg-os 20,90—21, tóbbi dunatúti 77 kg-os 20,30—20,40. 78 kg-os 20,50—20,60. 79 kg-os 20,70—20,80. 80 kg-os 20,80—20,90. rozs pestvidéki 14,75—14,85. más származású 14,90—14,90. sórápa kiváló 21—21,50. sórápa elsőrendű 20—20,75. sórápa 19,50—20. tak. árap elsőrendű 18,30—18,50. középmín. 18—18,20. zab elsőrendű 19,70—19,80. középmín. 19,55—19,70. tengeri tisztított áll. új 13,20—13,30. egyéb áll. 13,15—13,25. finom buza-korpa 12,80—13. 8-as buzasziszat 15,70—16 pengő 100 kg-ként.

Határidősiap. Rozs márciusra 15,86—15,88. májusra 16,04—16,06. tengeri májusra 15,66—15,67 pengő 100 kg-ként.

Abraktakarmány. Árpakorpa 14,80. borsóhéj 20. bosókonykoly 16. buza-korpa 13,50—13,75. buza-takarmányliszt 16—16,20. kóluszpogácsa 14. lenmagpogácsa 16,40. napraforgópogácsa 16. szárított répaszettel 11. repepogácsa 11,75. rozskorpa 13. melasz 10,50. halliszt 45 pengő mm-ként.

Takarmányvásár. Rétsizánka 1a 7,50—8,10. 11a 6—7. 11a 4,50—5,50. muhar-szóna 6,50—8. lucernaszóna 10—11,30. rozsvalma 3,80—4. buzaszóna 3—4 P mm-ként.

Tenyészmarnák és járnások. Ia beföldi járnásokör és beállítai való tinó (tarika) 64—68. 11a beföldi járnásokör és beállítai való tinó (fehér) 64—68. 1 1/2 éves üsző 62,64. 1 1/2 éves tinó 62—64. fiatal friss fejstehén 75—86 fillér kg-ként.

Vágómarha. Bika, magyar 111a 48. tarka. 1a 67—71. 11a 56—66. 111a 48. 68. 68k, magyar 111a 40—42. tarka. 11a 62—75. 111a 40—46. tehen, magyar 11a 54—59. 111a 40—44. tarka. 1a 67—76. kivételre 78. 11a 49—66. 111a 38—48. bivaly, magyar 96. növedék 46—72. ki-csontozal való 16—36 fillér kg-ként.

Borjú. 1a 104—106. 11a 98—100. 111a 84 fillér kg-ként.

Ló. Igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 360—375. igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 310—400. számár 65. alárendelt 16 40—300. vágó 16 35—270 P.

Juh. Külföldi megfélelő 1a fiatal úri darabonként 50 kg sulyban 42—46. 1a fiatal bárány, páronként legalább 80 kg sulyban 46—50 fillér kg-ként. gazdaságban etetés-itatás után megszállva. 3 kg sulylevonással.

Sertés. Uradalmi zsirsertés páronként 340 kg-on felül 109,50—110,50. 340 kg-on alul 105—109. szedertsertés 1a 98—100. 11a 98—96. silánymin. 84—92. öregsertés 1a 95—97. 11a 9—94. angol tökesertés 96—101. kiv. 102. angol sonkasertés 11a 90—97 fillér kg-ként.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrcipő árak: Marhabőr, minden sulyban, magyar 105—110. tarka 115—120 fillér. Tarka bikabőr 40 kg-ig marhabőrből, 41—30 kg-ig 20. 51—60 kg-ig 30. ezen fe-lül 40 százalékos levonás. Borjubőr hosszú lábbal 145—150. rövidlábú borjubőr 155—165. merinó juhőr, zóldsinyban 65—70 fillér kg-ként. Mészáros lóőr darabonként 13 P. kisebb lóőrre 20 százalékkal kevesebbet fizettek.

Halpiac. Harcsa, nagyság szerint 240—400. csuka 140—300. ponty 120—180. kárász 120—140. compó 120—140 fillér kg-ként.

Vad és vadhus. Szarvasomb 200—240. gerinc 300—400. lapocka 100—120. többi része 30—50. őzgerinc 100—500. comb 240—260. többi része 30—100 fillér kg-ként. Nyul. borbén 300—400. sülős 200—250. fácán 200—300. fogoly 80—140 fillér darabonként.

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani való 150—164. sózott 189—220. füstölt 190—230. hál 190—176. tepertő 160—240. sertészsir helybéli 160—179 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. Éltőbaromfi: Tyúk 240—330. csirke, rántani való 90—150. sütni való 130—250 fillér darabonként. — Léltő baromfi: Tyúk 130—180. csirke-rántani való 220—280. sütni való 220—280. rucsa hízott 130—160. hál hízott 130—170. pulyka hízott 95—120. libamáj nagy 500—700. kesi 250—500 fillér kg-ként. Tea tojás 10 darabig 11—13. főző tojás 9—11 fillér darabonként.

Zöldség. Sárgarépa 8—20. petrezselyem 12—24. kevert zöldség 16—24. zeller 20—36. kalarabé 2—6. karfiol 6—12. vöröshagyma makói 12—16. közönséges 12—14. fokhagyma 30—40. cékla 12—20. fejeskáposzta 6—10. savanyított káposzta 26—32. kelkáposzta 10—14. vöröskáposzta 14—24. fejesalatta 8—16. torna 40—150. burgonya Gúliba 10—12. ősziróza 10—11. nyári róza 10—12. Ella 8—10. kiffli 18—24. tömri csiperkegomba 120—240. szárított 300—800. uborka, savanyított 100—120. vizes 58—80. zöldb-paprika, apró hegyes 24—44. nagy, telti való 32—80. tök, fűsz 8—14. süttőtök 10—16. paradicsomkonzerv 40—60. zöldborsó lidvely 32—64. sóska 20—36. paraj. tisztított 16—24. feketeterék 16—24 fillér kg-ként.

Gyümölcs. Alma 48—140. birsalama 32—80. körte 70—160. aszaltszilva 120—180. szilva 120—160. gyümölcsíz 120—300. napolya 48—80. csemege szőlő 70—140. közönséges szőlő 50—84. dió keményhéjú 80—150. dióbél 360—480. mogyoróbél 440—480. héjazott mandula 480—640. gesztenye 48—96 fillér kg-ként.

Fizser és egyéb. Paprika, édes pemes 480—600. fűszeres 400—480. róza 300—380. mák, két 170—200. pergetett mák

160—220. köménymag 220—320. szappan, szín 96—128. közönséges 56—96 fillér kg-ként.

Borpiac. A borpiac a termelők tartózkodása miatt csendes. A kereslet ezzel szemben igen nagy. aminek következtében az árak állandóan emelkedtek. Fokozza az áremelkedést a keresletnek a Felvidék visszacsatolása nyomán várható emelkedése. Az árak az Alföldön seprősen, Mulligand-fokokint 2,5—2,6 fillér körül mozognak. Uradalmi telekért, vagy bármely nagyobb tisztán feltett területre 2,8—3 fillért is fizetnek. ab termelő pinec.

Gyümölcs-pálinka. A gyümölcs-pálinka-üzletben a forgalom a héten is élénk volt, az árak nem változtak, kivéve a borpárlat, amely drágult. A törköly és a seprőpálinka 4. a szilvium 7—7,20. az opeppálinka, igen gyér kínálat mellett, 5—5,20. a barackpálinka minőség szerint 9—10. a borpárlat 5,40—5,50. avinálási célokra 3,00—3,80 pengőig terjedő áron kelt el 10,000 literfokunkint (III. táblázat szerint + 3% forgalmi adó).

Idegen pénzek vételi és eladási ára. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második azt az összeget jelenti, amelyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Száz pengőnél többé kerül száz darab: Angol font 16—16,20; dollár 342,30—346,30; kanadai dollár 332—337; holland forint 186,65—188,65 pengő. — Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab: Cseh korona 7,50—10; lengyel zloty 60—61,40; szerb dinár 6,50—7,70; francia frank 8,95—9,15; román leu 2,40—3,45; bolgár leva 3—3,60; olasz lira 16,90—17,90; svájci frank 77,60—78,50 pengő. Ezekhez az árákhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, XI. 27. Kírkövásár: S. ueyháza. — Hétfő, XI. 28. Állat- és kír-kövásár: Donyhád, Dunapentele, Jász-apáti, Karezg, Kölese, Mándok, Sárvár, Siklós, Szany (bizonytalan), Szirák, Tisz-tarján. Ló- és kír-kövásár: Domb-vár, Győr, Kalocsa. Kírkövásár: Ko-márom (bizonytalan). — Kedd, XI. 29. Állat- és kír-kövásár: Diósjenő, Mihály, Sellye, Szirák, Szombathely. Kír-kövásár: Bánokszentgyörgy. Ló- és kír-kövásár: Kalocsa. Ló, marha- és kír-kövásár: Zalagybörzs. — Szerda, XI. 30. Állat- és kír-kövásár: Nyíradony, Nyíradona, Olaszliszka. Ló- és kír-kövásár: Abony, Baboosa, Érdapátfalva, Szentantalfa. — Csütörtök, XII. 1. Állat- és kír-kövásár: Ibrány, Nagy-kálló, Tiszalök. Ló- és kír-kövásár: Csellőmök. Sertészsír: Kiskunm. Ló, marha- és sertészsír: Kiskunhalas, Onód, Tiszafüred. Ló, marha- és kír-kövásár: Pácsa. — Péntek, XII. 2. Állat- és kír-kövásár: Földécs. Sertészsír: Aszód. Sertés- és kír-kövásár: Buj. Ló- és kír-kövásár: Csongrád. Ló, marha- és sertészsír: Eger, Gyöngyös. Ló, marha- és kír-kövásár: Zirc. — Szombat, XII. 3. Állat- és kír-kövásár: Földécs, Kiskunm. Ló- és kír-kövásár: Csourád. Ló, marha- és sertészsír: Kisújszállás. Ló, marha- és kír-kövásár: Zirc.

Arany- és ezüstpénzek ára

1938 november hó 23-án
Ezüstpénz: 1 darab egykoronás 38 fillér; kétkoronás 76 fillér; ötkoronás 2 pengő; négy egyforintos 1 pengő.
11 karátos tőmőrarany grammonként 3 pengő 25 fillér.
Szárazny kilogrammja 5800 pengő.
Szezást kilogrammja 100 pengő.

VASÁRNAP, XI. 27.
9.30: Hírek. 10: Róm. kath. istentisztelet. 11.15: Evangélikus istentisztelet. 12.30: Pontos idő, időjárás és vizállás. 12.30: Beszárkó-zenekar. 13: Hírek. 14: „Pozsony”. Bóka László előadása. 14.20: Hangfelmérés. 15: „Időszerű gazdasági tanácsadó”. 15.45: Utry Anna magyar nőiútké énekel. 16.30: „Ezentul sokszor együtt leszünk”. Hankis János egyetem tanár előadása. 17: Ember Nándor dr. zongorázik. 17.35: „Ezüst trombita”.

18.05: Szaloncena. 19: Hírek. 19.10: Hírek szlovák és kárpátoros nyelven. 19.25: II. számú reggelsopont. 20.10: Pál-ma Ika-est. 21.20: Cigányzene. 21.40: Hírek. Időjárás. 22.45: Rendőrzenekar.

Állandó közvetítések gőfköznapok:

6.45: Torna, utána hangfelmérés. 10: Hírek. 10.20: és 10.45: Két felolvasás. 11.10: Vízjelzés. 12: Harangszó, idő-járársjelzés. 12.30: Hírek. 13.20: Pontos idő, időjárás: és vizállásjelzés. 14.35: Hírek. 15: Plac- és élelmiszere-HÉTFŐ, XI. 28.
12.10: Horváthné Vörebős Julia zongorázik. 13: Cigányzene. 16.15: Diák-felóra. 17: „A külföldi humor” (Páris). 17.35: Rácz Aladár énekel. 17.45: „Híres magyar mecenások”. 18.15: Dolgozógyűlés. 19.25: Cigányzene. 20: Móra Ferenc elbeszélése. 20.30: Operaházi zenekar. 22.05: Cigányzene. 23.10: Hangfelmérés.
KEDD, XI. 29.
12.10: Hangfelmérés. 13.30: Szaloncena. 16.10: Asszonyok tanácsadója. 17: „Losem”. 17.30: Szaloncena. 18.15: Cigányzene. 19.30: Operaházi előadás. „Mária Veronika”. Zenés műsor. 20.35: Külföldi negyedóra. Majd: Hírek, időjárás. 22.05: Szaloncena. 23.10: Cigányzene.

SZERDA, XI. 30.
12.10: Cigányzene. 13.30: Katonazene. 16.15: Diákfelóra. 17: „Anyák és lányaik”. 17.30: „Éneklő ifjúság”. 18: Vidám csodavíg. 18.30: Szaloncena. 19.25: Cselenyi József magyar nőiútké énekel. 20.35: Három egyfelvonásos: 1. „Adagio”. 2. „Dramai rajz”. 3. „Vissza a fabuba”. Számú. 3. „A bőséletes Mihály bácsi”. Jelenet. 22: Jelena Nena-dovic zongorázik. 22.45: Hangfelmérés.

CSÜTÖRTÖK, XII. 1.
12.10: Hubert Lajos zongorázik. 13: Hangfelmérés. 16.15: „Csodálatos porcellánok”. 17: A lobényesztés állam ir-nyújtása”. Fabiny Tibor miniszteri tanácsos előadása. 17.30: Rendőrfüvésze-nyekar. 18: „Emlékezés Kaffka Margitára”. 19.25: Hangfelmérés. 20.10: „Nagyszombati Pécisig”. 20.50: Cigányzene. 22: Melles vonásgyűlés. 22.40: Szaloncena.

PÉNTEK, XII. 2.
12.10: Szaloncena. 13.30: Cigányzene. 16.15: Diákfelóra. 17: „A modern fizika és a laikusok”. 17.30: Hangfelmérés. 18.20: Sportközlemények. 18.35: Cigányzene. 19.30: Sik Sándor verset. 20.15: Zenekari-est. 20.45: Hírek. 22.15: Időjárás. Majd: Hangfelmérés. 23.10: Cigányzene.

SZOMBAT, XII. 3.
12.10: Szimfonikus Zenekar. 13.30: Hangfelmérés. 16.15: Mesék. 17: Cigányzene. 17.30: „Magyar-lengyel összkész-téstörli táborított”. 19.25: Hangfelmérés. 20: „Julius Pétör legendája”. Hanglá-ték. 21.40: Hírek. Időjárás. 22: Cigányzene. 22.40: Hangverseny Zenekar.

Budapest II.

Vasárnap, XI. 27. 11.15: Szaloncena. 15: Hangfelmérés. 17.35: Szaloncena. 18.30: Előadás. 19.30: Csodavíg. 20.10: Hangfelmérés. 21: Hírek. — Hétfő, XI. 28. 18.30: Német nyelvlecke. 19.30: Felolvasás. 20: Cigányzene. 20.30: Hangfelmérés. 21: Hírek. 21.25: Hangfelmérés. — Kedd, XI. 29. 17.55: Cigányzene. 18.30: Mezőgazdasági felóra. 19.10: Francia nyelvlecke. 19.35: Felolvasás. 20.05: Hangfelmérés. 21: Hírek. 21.25: Cigányzene. 22: Időjárás. — Szerda, XI. 30. 18.30: Olasz nyelvlecke. 19.10: Szaloncena. 19.30: Felolvasás. 20.35: Hangfelmérés. 21: Hírek. — Csütörtök, XII. 1. 17: Hangfelmérés. 18.30: Angol nyelvlecke. 19.35: Előadás. 20.25: Ének. 21: Hírek. 21.25: Hangfelmérés. — Péntek, XII. 2. 19.15: Gyórszón. 19.45: Hangfelmérés. 20.15: Előadás. 21: Hírek. 21.25: Zongora. 21.30: Időjárás. — Szombat, XII. 3. 16.30: Cigányzene. 17: Misszós-üzemek. 17.30: Hangverseny. 19.30: Mezőgazdasági felóra. 20: Szaloncena. 21: Hírek.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.

Arany-ezüst beváltás a legmagasabb napi áron: Szigeti Nándor és Fia ékszerésznél, Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

Nem gazdaságos a sertés-és baromfitenyésztés a törvényesen védett

Rákoshegyi bakteriumölő
A törvényesen védett
szék. Kapható és megrendelhető csak IFJ. AULICZKY OTTÓ Budapest, VII. Dohány-utca 84. II. sz. 2 Akar! Demijonnal ad Budapest 3 4 6 8 10 15 20 370 480 710 910 1080 16- 2120 Tanulmányos prospektus a lap olvasóinak ingyen!